

FORORD

2011 har vært et år preget av engasjerte medarbeidere, omorganisering, arbeid med nytt rettshjelpsfag og en økt satsing på rettspolitikk. Vårt mest synlige resultat i 2011 er nye nettsider, som svært mange benytter for å finne relevant informasjon. Vi har fortsatt vår reiseaktivitet rundt i landsdelen for å treffe nye klienter, vi har fokuset på rekruttering og en god arbeidshverdag for våre ansatte, og sist men ikke minst har vi hjulpet mange klienter med viktige problemer. Vi utgjør årlig gjennom saksbehandling en forskjell for rundt 2000 mennesker som trenger vår hjelp. Jusshjelpa har gått gjennom en omorganisering, der vi har flyttet saksområder mellom saksbehandlingsgruppene for å få en mer hensiktsmessig fordeling for ansatte og klienter.

Denne rapporten gir en oversikt over Jusshjelpa i Nord-Norges virksomhet i 2011, og er ment både for internt og eksternt bruk. Den fungerer blant annet som en kortfattet orientering til nye medarbeidere ved Jusshjelpa i Nord-Norge, og blir også distribuert til bevilgende myndigheter og andre støttespillere. Rapporten blir videre benyttet ved søknader om støtte, og sendes ut til enkeltpersoner, organisasjoner, offentlige organer og andre som måtte ha interesse av den. Rapporten kan bestilles ved henvendelse til Jusshjelpa i Nord-Norge.

For de som er interessert i å vite mer om Jusshjelpa i Nord-Norges arbeid, anbefaler vi å ta direkte kontakt med oss, da denne rapporten ikke gir et uttømmende bilde av vår virksomhet.

Rapporten er i all hovedsak bygget opp etter samme mal som rapportene for tidligere år, slik at disse enkelt skal kunne leses i sammenheng. Det er videre tatt inn data fra tidligere års rapporter der dette er naturlig, slik at man kan se utviklingen fra år til år. Vi har felles statistikk-koder med de andre studentrettshjelpstiltakene, slik at tiltakenes årsrapporter i stor grad kan sammenstilles til en felles statistikk for alle studentrettshjelpstiltak i landet.

Vi vil benytte anledningen til å takke for støtten vi mottar fra forskjellige støttespillere og bidragsytere, økonomisk så vel som faglig. Vår mulighet til å gi og videreutvikle rettshjelp avhenger i stor utstrekning av disse bidragene. Vi håper at det arbeidet som nedlegges ved kontoret innfrir de forventningene som stilles til oss på bakgrunn av den støtten vi mottar.

Ikke minst rettes en stor takk til fantastiske medarbeidere, hvis iherdige innsats er en forutsetning for Jusshjelpas posisjon i det nordnorske rettshjelpstilbudet.

Tromsø, mars 2012

*Vivian Mikalsen
Daglig leder*

FORORD	1
1. PRESENTASJON AV JUSSHJELPA I NORD-NORGE	4
1.1 HISTORISK BAKGRUNN	4
1.2 FORMÅL	4
1.3 MEDARBEIDERE OG ORGANISASJON	5
1.3.1 Medarbeiderne	5
1.3.2 Jusshjelpas forskjellige organer	5
1.3.2.1 Generalforsamling	5
1.3.2.2 Styret	6
1.3.2.3 Faglig ansvarlig	6
1.3.2.4 Administrasjon	6
1.3.2.5 Faggruppene	7
1.3.2.6 Administrative komiteer	7
1.3.2.7 Ad hoc-grupper	8
1.4 ARBEIDSFORMENE VED JUSSHJELPA I NORD-NORGE	9
1.4.1 Saksbehandling	9
1.4.1.1 Nærmere om saksinntak og saksbehandlingsrutiner	9
1.4.1.2 Kvalitetssikringsrutiner	10
1.4.1.3 Hjelp til selvhjelp eller partsrepresentasjon	10
1.4.1.4 Henvisnings- og avvisningssaker	11
1.4.2 Generell rettsinformasjon	12
1.4.3 Forsknings- og utredningsarbeid	12
1.4.4 Annet rettspolitisk arbeid	12
2. RESULTAT FOR 2011	14
2.1 INNLEDNING	14
2.2 OPPSØKENDE VIRKSOMHET	15
2.3 HVEM SØKER HJELP FRA JUSSHJELPA I NORD-NORGE	16
2.3.1 Hovedoversikt over resultatet av saksbehandlingen i 2011	16
2.3.2 Fylkesoversikt	17
2.3.2.1 Nordland	17
2.3.2.2 Troms	17
2.3.2.3 Finnmark	17
2.3.2.4 Andre og ukjente	18
2.3.3 Oversikt over fordeling mellom kommunene	19
2.3.4 Statsborgerskap	20
2.3.5 Opplysninger om klientene	20
2.3.5.1 Kjønnsmessig fordeling av saker til Jusshjelpa i Nord-Norge 2011	20
2.3.5.2 Klientens alder, sivilstand, inntekt, formue og gjeld	21
2.3.5.3 Klientens befatning med andre rettsjelpere	22
2.3.5.4 Hvordan klienten kom i kontakt med Jusshjelpa	23
2.4 RETTSMRÅDER HVOR DET SØKES OM HJELP	24
2.4.1 Hovedoversikt	24
2.4.2 Nærmere om de enkelte fagområdene	25
2.4.2.1 Arverett	25
2.4.2.2 Ekteskap	26
2.4.2.3 Barn og foreldre	26
2.4.2.4 Samboerforhold	27
2.4.2.5 Avtalerett, kjøp og salg	27
2.4.2.6 Fast eiendom	28
2.4.2.7 Husleie	29
2.4.2.8 Erstatning	29
2.4.2.9 Trygd og pensjon	30

2.4.2.10 Sosial- og helsereett.....	31
2.4.2.11 Gjeldssaker	32
2.4.2.12 Fengselsrett.....	33
2.4.2.13 Skatter og avgifter.....	33
2.4.2.14 Arbeidsrett.....	34
2.4.2.15 Utlendingsrett.....	35
2.4.2.16 Annen forvaltningsrett.....	36
2.4.2.17 Straffe- og politirett.....	36
2.4.2.18 Annet	37
2.5 PROSJEKTARBEID.....	38
2.5.1 Generelt om prosjektbasert arbeid ved Jusshjelpa i Nord-Norge.....	38
2.5.1.1 Organiseringen av prosjektarbeid ved Jusshjelpa	38
2.5.2 Rettsinformasjon.....	38
2.5.2.1 Nye nettsider på www.jusshjelpa.no	39
2.5.2.2 Felles nettsted for de norske rettshjelpstiltakene	39
2.5.2.3 Sosialtjenesteloven – En lov det offentlige står fritt til å bryte?	39
2.5.2.4 Arverett	39
2.5.2.5 Arvelovsutvalget.....	39
2.5.2.6 Bortfall av utvidet barnetrygd ved inngåelse av ekteskap med person bosatt i utlandet.....	40
2.5.3 Forskning og utredning.....	41
2.5.3.1 Studentavhandlinger	41
2.5.3.2 Høringsuttalelse NOU 2010:11 Nemndsbehandling av forbrukertvister.....	41
2.5.3.3 Høringsuttalelser: Endringer i straffegjennomføringsloven mv. samt endringer i lov om overføring av domfelte mv.....	41
2.5.4 Annet	41
2.5.4.1 Russlandsprosjektet.....	41
2.5.4.2 Klage til Sivilombudsmannen – saksbehandling og vedtak fra Institutt for Odontologi ved Universitetet i Tromsø.....	41
2.5.4.3 Diverse administrative grupper	42
2.5.4.4 Årsrapportene fra Jusshjelpa i Nord-Norge	42
2.6 OPPLÆRING VED JUSSHJELPA I NORD-NORGE I 2011.....	43
2.6.1 Innledning	43
2.6.2 Internopplæring ved tiltredelse og gjennom ansettelsesperioden.....	43
2.6.2.1 Grunnopplæring.....	43
2.6.2.2 Eksterne forelesere.....	44
2.6.3 Spesialfag rettshjelp i regi av fakultetet.....	44
2.6.4 Øvrige kurs og seminarer.....	45
2.6.4.1 Internseminar.....	45
2.6.4.2 Fellesseminar.....	45
2.6.4.3 KROM-seminar og Rettspolitisk Forenings Høstseminar	45
2.6.4.4 Evalueringer	45
2.7 ØKONOMI OG DRIFT.....	46
2.7.1 Innledning	46
2.7.2 Driftsrute.....	46
2.7.3 Økonomi	46
2.7.3.1 Regnskap for 2011	47
2.7.3.2 Kommentar til driftsresultatet for 2011	48
2.7.3.3 Inntekter	49
2.7.3.4 Utgifter.....	50
2.7.4 Arbeidstimer ved Jusshjelpa i Nord-Norge 2011.....	51
2.7.4.1 Oversikt over lønnet og ulønnet arbeid ved Jusshjelpa 2011.....	51
2.7.4.2 Kommentarer til timeantallet for 2011.....	51
2.7.4.3 Historisk oversikt over andelen gratis arbeid siden 1997.....	52
3. MEDARBEIDERE VED JUSSHJELPA 2011	53
Bård Gaarder – til minne.....	54

1. PRESENTASJON AV JUSSHJELPA I NORD-NORGE

1.1 HISTORISK BAKGRUNN

Jusshjelpa ble stiftet høsten 1986 på et seminar i Skibotn. Initiativtakerne til seminaret var 20 jusstudenter ved Universitetet i Tromsø. Tilstede på seminaret var også faglig ansvarlig for Juss-Buss i Oslo, Jon T. Johnsen, og daværende daglig leder i Juss-Buss, Ingse Aursnes. Etter en prosjekteringsfase på halvannet år ble Jusshjelpa i Nord-Norge åpnet for drift i januar 1988.

I 2011 kunne Jusshjelpa se tilbake på 23 års drift hvor vi med stort og smått har behandlet nesten 43 000 henvendelser. Vi har i løpet av disse årene blitt en etablert og betydelig del av rettshjelpstilbudet i landsdelen.

1.2 FORMÅL

Jusshjelpa i Nord-Norges overordnede formål fremkommer av vedtektenes § 1 som lyder:

"Jusshjelpas målsetning er å bedre rettshjelpstilbudet i Nord-Norge. Jusshjelpa skal ha en sosial profil og gi gratis rettshjelp til dem som har størst behov for det.

Jusshjelpas virksomhet fordeles mellom saksbehandling, rettspolitikk, forskning og utdanning."

Vårt formål viser seg gjennom den konkrete saksbehandlingen ved at vi prioriterer klienter ut fra deres ressursevne, hvilket problem de har, og hvorvidt det er nødvendig med vår hjelp. Grovt sett kan man si at Jusshjelpa primært bistår de som ikke har mulighet til å få hjelp noe annet sted, og som har et velferdsmessig problem som Jusshjelpa vurderer som viktig for klienten å få løst. Eksempler på dette er saker vedrørende arbeid, bolig, familie, gjeld, soningsvilkår, sosial- og trygdeytelser. Når det gjelder Jusshjelpas utrednings- og forskningsarbeid, samt det rettspolitiske arbeidet, har også dette som overordnet mål å avdekke og avhjelpe de ovennevnte klientgruppers juridiske problemer, men da på et mer generelt plan.

Utover dette vil vi alltid forsøke å gi råd til de som tar kontakt med oss, forutsatt at vi har kapasitet og nødvendig kompetanse. Her har vi ingen kriterier for hvem vi skal hjelpe. I saker som faller utenfor våre kjerneområder blir hjelpen imidlertid ofte begrenset til svar på relativt enkle spørsmål, samt henvisninger til instanser som kan hjelpe vedkommende videre. Dette medfører ikke mye arbeid for oss, og kan mange ganger være av stor verdi for den enkelte klient.

Jusshjelpa spiller også en betydelig rolle som utdanningsinstitusjon. Gjennom arbeidet ved Jusshjelpa får medarbeiderne et unikt perspektiv på det praktiske juridiske liv hvor klientenes behov for, og faktiske tilgang til, rettshjelp står i fokus i stedet for inntjening og bedriftsøkonomiske hensyn. Dette er verdifulle erfaringer man tar med seg videre i en fremtidig yrkeskarriere som jurist. Det er derfor vår påstand at Jusshjelpa bidrar med et viktig og verdifullt supplement til de ordinære delene av det juridiske studium.

1.3 MEDARBEIDERE OG ORGANISASJON

1.3.1 Medarbeiderne

Medarbeiderne ved Jusshjelpa er i hovedsak viderekommende jusstudenter fra og med tredje avdeling ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Tromsø. Unntakene er daglig leder som er ferdig utdannet jurist, og kontormedarbeideren som ikke har noen juridiske arbeidsoppgaver. Medarbeiderne ansettes av et eget ansettelsesutvalg på bakgrunn av intervjuer, hvor personlig egnethet for jobben tillegges stor vekt.

Daglig leder er fast ansatt i 100 % stilling. Medarbeiderne i faggruppene ansettes for tre semestre, hvorav stillingsprosenten utgjør minimum 56 % og lønnen 40 % i de to første semestrene, og 20 % i det tredje semesteret. Medarbeiderne nedlegger imidlertid ulønnet arbeid utover dette, slik at faktisk arbeidsinnsats tidvis utgjør opp mot det dobbelte av den stillingsprosenten de lønnes etter. Medarbeiderne har i tillegg anledning til å ta spesialfaget rettsjelp (15 eller 30 studiepoeng) på grunnlag av arbeidserfaringen de får ved Jusshjelpa.

De to første semestrene arbeider man hovedsakelig med konkret saksbehandling innenfor bestemte fagområder. Det tredje, og siste, semesteret er man ”nedtrapper”, og arbeider da hovedsakelig med overføring eller avslutning av saker, opplæring av nye medarbeidere, samt prosjektarbeid av forskjellig slag. Nedtrapperne utgjør det faglige tyngdepunktet ved Jusshjelpa.

I 2011 var det 24 medarbeidere ved kontoret, hvorav én daglig leder og én kontormedarbeider.

1.3.2 Jusshjelpas forskjellige organer

Jusshjelpas organisasjonsstruktur bygger på et system med generalforsamling, styre, daglig leder og tre faggrupper. Den enkelte medarbeider har stemmerett på generalforsamlingen, som avholdes to ganger i året. Generalforsamlingen velger et administrativt styre som har instruksjonsrett overfor daglig leder, og som denne løpende rapporterer til. Det avholdes månedlige styremøter i den ordinære driftsperioden.

Ettersom samtlige medarbeidere har stemmerett på generalforsamlingen, og medarbeiderrepresentantene utgjør flertallet i styret, så har medarbeiderne fortsatt stor innflytelse på driften av Jusshjelpa, selv om vi de senere årene har fjernet oss fra prinsippet om helt flat struktur i alle ledd i organisasjonen.

1.3.2.1 Generalforsamling

Generalforsamlingen er Jusshjelpas høyeste organ, og har organisasjonens øverste beslutningsmyndighet. Generalforsamlingens formål er å legge hovedføringer for driften av Jusshjelpa, samt velge et styre som gis fullmakt som øverste administrative ledelse frem til neste generalforsamling.

Det avholdes generalforsamling to ganger årlig, i april og i november/desember. Alle ansatte samt styremedlemmene har stemmerett på generalforsamlingen. Alle stemmeberettigede har møteplikt på generalforsamlingen.

1.3.2.2 Styret

Styret er den øverste administrative ledelse i Jusshjelpa mellom generalforsamlingene. Styret består av fem medlemmer; tre medarbeidere ved Jusshjelpa, én representant fra Det juridiske fakultet og én ekstern representant. Det velges to vararepresentanter, hvorav én for én for fakultetsrepresentanten og én for de øvrige styremedlemmene. Styret konstituerer seg selv. Styrets oppgave er å planlegge arbeidet ved Jusshjelpa, samt holdes orientert om driften. Det innkalles til styremøte ved behov, normalt én gang pr måned ved ordinær drift. Daglig leder har møteplikt og talerett på styremøtene, men ikke stemmerett. Vararepresentantene har møterett og talerett, men ikke stemmerett med mindre de møter i en av de faste representantenes sted. Alle medarbeiderne ved Jusshjelpa har forslagsrett for styret.

Styret 2011

Vår

Marthe Solbakken Nordheim, styreleder

Johan Angell, nestleder

Advokat Tom Lunde, ekstern representant.

Førsteamanuensis Irene Dahl, Juridisk Fakultets representant

Benedikte Johansen, styremedlem

Eirin Wilhelmsen, vararepresentant

Stipendiat Erik Eldjarn, Juridisk Fakultets vararepresentant

Høst

Eirin Wilhelmsen, styreleder

Benedikte Johansen, nestleder

Advokat Tom Lunde, ekstern representant

Førsteamanuensis Irene Dahl, Juridisk Fakultets representant

Nicolay Alexandersen, styremedlem

John-Petter Karlsen, vararepresentant

Stipendiat Erik Eldjarn, Juridisk Fakultets vararepresentant

1.3.2.3 Faglig ansvarlig

Som ett av vilkårene for å drive rettshjelpsvirksomhet, må Jusshjelpa være faglig tilknyttet Det juridiske fakultet ved Universitetet i Tromsø. Denne tilknytningen blir ivaretatt ved at to vitenskapelig ansatte ved fakultetet har et særskilt ansvar for Jusshjelpa. Den ene har ansvar for to faggrupper, og den andre har ansvar for en faggruppe og sitter i Jusshjelpas styre. De faglig ansvarlige bistår også med veiledning i enkeltsaker der dette er naturlig og nødvendig.

1.3.2.4 Administrasjon

Den daglige administrasjonen utføres av daglig leder assistert av en kontormedarbeider. Daglig leders arbeidsområde er administrasjon og koordinering av det daglige arbeidet ved tiltaket, samt strategisk og økonomisk planlegging av driften. Videre har hun personalansvar for samtlige ansatte. Daglig leder representerer også Jusshjelpa utad der

dette er naturlig. Hun er underlagt styrets instruksjon, og skal sørge for at styrets vedtak gjennomføres. Som følge av dette skal hun orientere styret om fremdriften i sitt arbeide.

Kontormedarbeideren bistår daglig leder med administrative gjøremål, herunder forefallende kontorarbeid, saksinntak og betjening av Jusshjelpas sentralbord. Erfaring har vist at Jusshjelpa er avhengig av en kontormedarbeider for å kunne opprettholde et akseptabelt administrativt servicenivå både overfor publikum og medarbeiderne.

1.3.2.5 Faggruppene

Saksbehandlerne ved Jusshjelpa jobber i en av tre spesialiserte faggrupper gjennom hele ansettelsesperioden. Medarbeiderne jobber tre semestre ved Jusshjelpa, og vi ansetter nye medarbeidere hvert semester. Dermed består hver faggruppe til enhver tid av medarbeidere med forskjellig fartstid ved kontoret som i stor grad arbeider kollektivt med saksbehandlingen. Dette sikrer høy kompetanse på de rettsområdene Jusshjelpa arbeider med, da vi på denne måten effektivt får videreført det erfaringsgrunnlaget de gamle medarbeiderne har opparbeidet seg til de nyansatte. Den enkelte faggruppe drives fullt ut etter prinsippet om flat struktur.

Faggruppene var frem til sommeren 2011 inndelt i følgende rettsområder:

- Gruppe 1: Utlendingsrett, fengselsrett, sosialrett, gjeldsrådgivning
- Gruppe 2: Trygderett, arbeidsrett og husleierett
- Gruppe 3: Familierett, arverett og barnerett

Fra juni 2011 ble inndelingen som følger:

- Gruppe 1: Fengselsrett, sosialrett, husleierett og gjeldsrådgivning
- Gruppe 2: Trygderett, arbeidsrett og barnerett
- Gruppe 3: Familierett, arverett og utlendingsrett

Alle gruppene arbeider med pengekravsspørsmål.

Selv om det er den enkelte saksbehandler som har ansvaret for utredningen av sine saker, har faggruppene et kollektivt ansvar for at den jobben som gjøres i hver enkelt sak er faglig forsvarlig. Hver gruppe møtes minst en gang i uken. På gruppemøtene blir alle løpende saker tatt opp til behandling, og fremdriften i hver enkelt sak vurdert. Alle nye henvendelser blir registrert inn på førstkommende gruppemøte etter at de er tatt inn. Saksbehandlerens utredninger og strategiforslag blir da vurdert av gruppa, før gruppa i fellesskap beslutter hva som skal gjøre videre i saken.

En mer inngående redegjørelse for arbeidsmetodene ved Jusshjelpa følger under punkt 1.4 nedenfor.

1.3.2.6 Administrative komiteer

Hver faggruppe har til en hver tid representanter i tre administrative komiteer. Disse gruppene er ansettelseskomiteén, opplæringsgruppa og reisegruppa. Sistnevnte planlegger all oppsøkende virksomhet på Jusshjelpa. I tillegg sitter ansatte i sosialkomiteen.

1.3.2.7 Ad hoc-grupper

Utover de faste organene som er nevnt her, opprettes det løpende ved behov forskjellige ad hoc-grupper med oppgaver av faglig eller administrativ art. Dette kan for eksempel være arbeidsgrupper i forbindelse med vedtektsrevisjoner, arrangementskomité for fellesseminaret, rettspolitiske prosjektgrupper og lignende.

1.4 ARBEIDSFORMENE VED JUSSHJELPA I NORD-NORGE

Jusshjelpa har et vedtektsfestet formål om å bedre rettshjelpstilbudet i Nord-Norge. Dette formålet søkes ivaretatt gjennom flere forskjellige arbeidsformer; konkret saksbehandling, rettsinformasjon, rettspolitisk arbeid samt forsknings- og utredningsarbeid. Vi vil i det følgende gjøre kort rede for generelle trekk ved de forskjellige arbeidsformene ved Jusshjelpa.

1.4.1 Saksbehandling

Saksbehandlingen danner kjernen i all virksomhet ved Jusshjelpa, og innebærer i korte trekk konkret juridisk rådgivning og representasjon i enkeltsaker. Det er gjennom saksbehandlingen vi direkte hjelper de som tar kontakt med oss for juridisk bistand, og dette utgjør også den klart største delen av det arbeidet som gjøres ved kontoret. Den kunnskapen og de erfaringene medarbeiderne tilegner seg gjennom konkret saksbehandling, danner også grunnlaget for det prosjektbaserte arbeidet ved kontoret.

1.4.1.1 Nærmere om saksinntak og saksbehandlingsrutiner

De fleste henvendelsene til Jusshjelpa kommer inn pr telefon innenfor telefontreffetiden for nye henvendelser mandag til torsdag mellom klokken 10.00 og 14.00. Alle henvendelser til kontoret innenfor disse tidspunktene blir registrert inn i resepsjonen. Klientene vil etter dette bli kontaktet så snart som mulig; vi har en intern målsetning om samme dag eller senest dagen etter.

En stor andel av sakene (17,2 %) tas inn ved personlig oppmøte, enten i våre lokaler i Tromsø eller gjennom lokale saksinntak rundt om i landsdelen. I 2011 gjennomførte Jusshjelpa 95 saksinntak utenfor kontoret. Av disse ble 35 avholdt på forskjellige steder innenfor Tromsø kommune. De resterende 60 saksinntakene ble gjennomført i forbindelse med saksinntaksturer til 19 andre kommuner i landsdelen. Se nærmere om dette i punkt 2.2 nedenfor. På slike turer avholdes normalt saksinntak i kommunesentrene. Vi besøker regelmessig fengslene i Nord-Norge, og ettersom studenter er en naturlig målgruppe for oss prioriterer vi også å avholde saksinntak ved de forskjellige lærestedene i landsdelen. Jusshjelpa har alltid prioritert å drive oppsøkende virksomhet rundt om i lokalmiljøene. Dette fordi vi anser det som viktig å profilere oss som et lavterskeltilbud for hele landsdelen. Videre er det i mange tilfeller slik at et personlig møte mellom saksbehandler og klient er en mye bedre ramme for å ta inn en sak enn pr telefon eller skriftlig korrespondanse. Av erfaring ser vi også at muligheten for personlige klientmøter ofte er helt avgjørende for at klienten i det hele tatt skal oppsøke hjelp. Vi får også en del henvendelser pr brev og faks. Vi har ikke åpnet for inntak av nye saker via e-post, da det er en del sikkerhetsmessige spørsmål som gjør e-postkorrespondanse betenkelig.

Alle saksbehandlerne inngår i en vaktturnus, slik at man internt i faggruppene rullerer på ansvaret for de nye henvendelsene som kommer inn. Hver saksbehandler har normalt vakt en dag pr uke. På den måten rekker den enkelte saksbehandler hele tiden å arbeide seg gjennom de sakene man får inn før man tilføres nye saker.

Det primære arbeidsverktøyet for saksbehandling er Advisor. Advisor brukes i tillegg til saksbehandling også som ledd i kvalitetssikringen av vårt arbeid.

1.4.1.2 Kvalitetssikringsrutiner

Ettersom alle saksbehandlerne ved Jusshjelpa er studenter, stiller vi internt svært strenge krav til kvalitetssikring av saksbehandlingen for at denne skal være forsvarlig. Av sentral betydning er i så måte gruppebehandlingen av hver enkelt sak. Som nevnt ovenfor blir hver enkelt henvendelse til Jusshjelpa tildelt en bestemt saksbehandler. Vedkommende har ansvaret for å utrede sakens faktiske og juridiske sider, herunder definere problemstilling og klientens ønske om løsning. Saksbehandleren utarbeider etter dette et løsningsforslag, og eventuelt forslag til videre strategi i saken. Den enkelte saksbehandlerens arbeid blir i ukentlige møter presentert for den faggruppen saken sorterer inn under. Hver faggruppe består av seks til åtte medarbeidere som arbeider med problemstillinger innenfor gruppens fagområder. Faggruppen etterprøver alle resonnementer, vurderinger, hjemler, valg av strategi m.v. I spesielt vanskelige saker konsulteres daglig leder eller fagpersoner, gjerne ved Det juridiske fakultet, før utspill gjøres. Ettersom hele gruppen har et kollektivt ansvar for all saksbehandling innenfor dens fagområder, blir arbeidet som gjøres ved Jusshjelpa presentert overfor klient eller eventuelle motparter først når flertallet i faggruppen har gitt sin godkjenning. Motparter og andre tredjeparter kontaktes kun etter klientens eget ønske, og etter at klienten har gitt sitt samtykke til det faggruppen foreslår. Ved hvert gruppemøte skrives det referat over progresjonen i den enkelte sak, herunder hvilke beslutninger som gjøres av faggruppen. På denne måten holder gruppen løpende oversikt og kontroll med alle sine saker. Det er også faggruppen som i fellesskap avgjør om en sak i det hele tatt skal tas inn til behandling, eller om den skal avvises eller henvises til en annen instans. Ved disse vurderingene tas det hensyn til Jusshjelpas sosiale formål, intern instruks for inntak av saker, samt den til enhver tid rådende kapasitet ved kontoret.

Stor grad av selvstendig juridisk arbeid i vekselvirkning med faglige diskusjoner og kvalitetssikring i spesialiserte grupper har vist seg lærerikt og inspirerende for våre medarbeidere, og er en god arbeidsmetode for å sikre forsvarlig saksbehandling.

1.4.1.3 Hjelp til selvhjelp eller partsrepresentasjon

Prinsippet om hjelp til selvhjelp spiller en sentral rolle i virksomheten ved Jusshjelpa. Mange av henvendelsene til Jusshjelpa er av relativt enkel karakter, hvor klienten for eksempel kun ønsker informasjon om gjeldende rett eller fremgangsmåten på et spesielt rettsområde for selv å kunne ivareta sine juridiske rettigheter. Etter å ha fått en viss veiledning fra oss, er dette saker som de fleste av våre klienter er fullt ut kapabel til å håndtere selv. Vi driver derfor i nokså stor grad med rettsopplysende arbeid gjennom enkel skriftlig eller muntlig veiledning av klienter. Vi har også et stort utvalg av brosjyrer og annet standardmateriell som ligger tilgjengelig på våre nettsider, og som vi også kan sende gratis ut til klienter, enten på forespørsel eller dersom vi ser at dette kan gi svar på klientens spørsmål. Ved utsendelse av informasjonsmateriell tilbys klienten alltid å ta kontakt med oss igjen hvis vedkommende ikke finner tilstrekkelig veiledning i det tilsendte materialet.

Det er flere fordeler med denne måten å arbeide på. Ved at klienten selv er nødt til å sette seg inn i, samt gjøre en innsats i saken, får denne et "eierforhold" til utviklingen i saken. Dette kan fort bli fraværende dersom Jusshjelpa skal gjøre hele jobben for klienten. At klienten selv er engasjert og motivert for å komme til en løsning er ofte av avgjørende betydning for at en sak skal føre frem. Klienten settes gjennom dette også bedre i stand til å ivareta egne interesser i fremtiden. Denne måten å arbeide på frigjør dessuten tid for

Jusshjelpa til å hjelpe flere, samt å kunne gjøre en mer omfattende innsats i de sakene der vår bistand i større grad er nødvendig.

I en stor andel av sakene trer Jusshjelpa i større eller mindre grad også inn som klientens partsrepresentant, for eksempel fordi det dreier seg om store og sammensatte sakskomplekser, uklar juss, sterke motparter eller andre liknende årsaker til at klienten selv ikke ønsker eller evner å håndtere saken. All korrespondanse i saken går da gjennom vårt kontor, og alt Jusshjelpa foretar seg utad i sakens anledning blir forhåndsklarert med klienten. Også her forsøker vi i størst mulig grad å involvere klienten i saksarbeidet der det er naturlig, slik at denne opprettholder motivasjonen for å komme til en løsning. Jusshjelpa tilbyr kun å representere klienten dersom vedkommende selv ønsker dette. Videre trer Jusshjelpa kun inn som partsrepresentant dersom dette finnes hensiktsmessig eller nødvendig etter en nærmere vurdering hos oss. I denne vurderingen tas det blant annet hensyn til hvilket rettsområde saken gjelder, sakens betydning for klienten, klientens egne forutsetninger, og om vi har tilstrekkelig kapasitet. Enkelte forespørslor om representasjon blir derfor ikke alltid tatt til følge. Klienten vil da kun få tilbud om veiledning eller liknende bistand fra oss.

Jusshjelpa har i utgangspunktet kun kompetanse til å representere klienter frem til og med behandling i forliksrådet. Dersom saken utvikler seg slik at den må behandles i høyere rettsinstanser, vil klienten derfor normalt bli henvist videre til advokat. Krav som kan behandles etter reglene om småkravsprosess, samt konkursbegjæringer har imidlertid Jusshjelpa visse muligheter å bistå med.

1.4.1.4 Henvisnings- og avvisningssaker

Enkelte henvendelser må avvises. Grunnen til dette kan for eksempel være at saken ikke faller innenfor våre fagområder, eller at klienten er såpass ressurssterk at vedkommende uten problem kan sikre seg bistand fra advokat eller annet hold. En del henvendelser henvises også direkte til andre instanser, eksempelvis når klienten tar kontakt først etter at saken er blitt moden for rettslig behandling, når klienten kan oppnå tilsvarende eller bedre veiledning fra forvaltningsorganer, klienten fyller vilkårene for fri rettshjelp, klienten har tilgang på rettshjelp gjennom forsikringsordninger eller fagforeningsmedlemskap osv. Slike henvisninger har imidlertid ofte stor verdi i seg selv, ettersom mange som tar kontakt med oss i første omgang kun trenger hjelp til å orientere seg frem til riktig instans.

Henvisning og avvisning skal i utgangspunktet besluttes av faggruppen. Det er imidlertid praksis at henvendelser kan henvises direkte under klientsamtalen dersom det utvilsomt dreier seg om en typisk henvisnings- eller avvisningssak. Saksbehandleren som henviser eller avviser skal imidlertid orientere faggruppen om avgjørelsen, og beslutningen kan overprøves av gruppen på ordinært vis.

1.4.2 Generell rettsinformasjon

Generell rettsinformasjon utgjør en betydelig andel av det prosjektarbeidet som gjøres ved Jusshjelpa. Eksempler på slike prosjekter er produksjon av avisartikler, utforming av brosjyrer for utsendelse til klienter som ledd i saksbehandlingen eller for distribusjon til andre aktuelle adressater, informasjonsmøter på institusjoner osv. Dette arbeidet gjøres ofte i form av nedtrapperprosjekter (se punkt 2.5.1.1), men også i økende grad som løpende prosjekter knyttet til saksbehandlingsgruppene. Den erfaringen saksbehandlerne tilegner seg gjennom saksbehandlingen, danner et godt grunnlag for å se hvor ”skoen trykker” på de forskjellige rettsområdene de har arbeidet med. Det redegjøres nærmere for det rettsinformative arbeidet i punkt 2.5.2.

1.4.3 Forsknings- og utredningsarbeid

Det forsknings- og utredningsarbeidet som gjøres ved Jusshjelpa innebærer i hovedsak systematisering og synliggjøring av juridiske og sosiale problemer som går igjen hos våre klientgrupper, samt påvise sammenhenger mellom dette og svakheter i gjeldende rett. Dette arbeidet initieres som oftest ut fra inntrykk vi gjør oss gjennom den alminnelige saksbehandlingen. Disse inntrykkene må imidlertid underbygges og verifiseres av systematisk innhentende fakta før de kan legges til grunn for videre politisk eller rettspolitisk arbeid.

Eksempler på utrednings- og forskningsprosjekter ved Jusshjelpa vil typisk være spørreundersøkelser av ulik art. Videre bidrar statistiske data som samles inn fra våre klienter til at vi kan danne oss et bilde av hvilke juridiske problemstillinger som typisk gjør seg gjeldende i forbindelse med alder, kjønn, yrke, utdanning, inntekt/gjeld, geografisk tilhørighet m.v. Jusshjelpa har også gjennomført komparative studier av norsk og utenlandsk rett på bestemte områder, eksempelvis sammenlikning mellom de offentlige rettshjelpstilbudene i Norge og Finland.

1.4.4 Annet rettspolitisk arbeid

Med rettspolitisk arbeid menes arbeid som tar sikte på rettslige endringer til fordel for våre klientgrupper. Det rettspolitiske arbeidet ved Jusshjelpa er som oftest prosjektorientert, og varierer i høy grad i omfang og arbeidsmengde avhengig av hva målet for prosjektet er. Eksempelvis vil et prosjekt som har som målsetning å få gjennomført en lovendring som regel være en svært omfattende og langvarig prosess. På den andre siden av skalaen finner man enkeltstående høringsuttalelser, artikler, påvirkningsmøter med beslutningstakere eller liknende.

Fellesnevneren for det rettspolitiske arbeidet ved Jusshjelpa er at vi gjennom de enkelte prosjektene søker å yte juridisk bistand til hele samfunnsgrupper under ett. Dette fordi vi ser at praktiseringen av gjeldende rett på enkelte områder virker mot sin hensikt, eller gjentatte ganger genererer nye problemer for noen samfunnsgrupper. Det vil da være formålstjenlig å forsøke å få til en endring av gjeldende rett eller praktiseringen av denne, fremfor å fortsette å arbeide for disse klientgruppene gjennom enkeltsaker.

I den grad det kan trekkes en ramme for hva som skal defineres som rettspolitisk arbeid ved Jusshjelpa, vil avgrensningen måtte skje mot konkret saksbehandling i enkeltsaker på den ene siden, og mot rent politisk arbeide på den andre siden. Det rettspolitisk arbeidet ved Jusshjelpa har en naturlig kobling til forsknings- og utredningsarbeidet og til det rent rettsinformativt arbeidet som gjøres ved tiltaket. Det er ofte naturlig å arbeide rettspolitisk i forbindelse med eller i forlengelsen av slikt arbeid.

2. RESULTAT FOR 2011

2.1 INNLEDNING

Jusshjelpa i Nord-Norge har siden oppstarten i 1988 behandlet 42 636 saker.

I 2011 behandlet Jusshjelpa 1934 henvendelser over en driftsperiode på 46 uker. Saksantallet representerer en reduksjon på 7,95 % i forhold til 2010, og en reduksjon på 5,93 % i forhold til gjennomsnittlig antall saker de siste 10 år.

Jusshjelpa fører statistikk over hvilke typer spørsmål folk henvender seg til oss for å få juridisk bistand i. I statistikken opererer vi i år med 18 forskjellige hovedkategorier av fagområder, etter en samkjøring av statistikk med de andre tiltakene. Jusshjelpa fikk i 2011 inn flest henvendelser innenfor fagområdene arverett, familierett og husleierett. Disse fagområdene utgjør til sammen 37,8 % av det totale antallet henvendelser. For en detaljert oversikt over fordelingen mellom saksområdene, se punkt 2.4 flg. Geografisk fordeler klientene seg noe ujevnt mellom Nordland, Troms og Finnmark med henholdsvis 24,9 %, 50,9 % og 14,6 %. Se mer om dette i punkt 2.3 flg.

Regnskapet for driftsåret 2011 isolert sett viser et overskudd på kr 35 380,11. Overskuddet på kr 139 405,43 vi hadde med oss fra tidligere år gjør at samlet resultat for 2011 blir et overskudd på kr 174 785,54. Det redegjøres nærmere for regnskapet for 2011 i punkt 2.7 flg.

Gjennom 2011 har Jusshjelpa prioritert å opprettholde en lengst mulig driftsperiode, samt holde et høyt nivå på vår oppsøkende virksomhet rundt om i landsdelen. Vi har fokusert på kursing av ansatte, og gjennomført to rettspolitiske uker.

Nye medarbeiderne ved Jusshjelpa får både i forbindelse med tiltredelse og gjennom ansettelsesforholdet grundig opplæring i praktisk juridisk arbeid. Opplæringen innebærer at Jusshjelpa i realiteten også er en utdanningsinstitusjon som bidrar med et viktig og verdifullt supplement til de ordinære delene av studiet. Studentene kan nå i forbindelse med sine engasjementer ved Jusshjelpa velge fordypning i spesialfaget retts hjelp ved Det juridiske fakultet i Tromsø. Dette innebærer en mer teoretisk tilnærming til praktisk viktige sider ved utøvelsen av retts hjelpsvirksomhet. Denne kombinasjonen av ordinære juridiske studier, praktisk orientert opplæring, arbeid med reelle saker samt spesialfagsfordypning er etter vår oppfatning meget god. Det redegjøres nærmere for opplæring og undervisning i punkt 2.6 flg.

I det følgende vil det bli gjort nærmere rede for resultatene av driften i 2011.

2.2 OPPSØKENDE VIRKSOMHET

Eksterne saksinntak utenfor kontoret har alltid vært et satsingsområde for Jusshjelpa. I 2011 gjennomførte Jusshjelpa 35 slike saksinntak innenfor Tromsø kommune og 60 saksinntak i 19 kommuner i landsdelen for øvrig. På slike saksinntaksturer besøker vi regelmessig kommunesentrene, fengslene og høyskolene rundt om i Nord-Norge. Økningen i antall saksinntak i Tromsø fra i fjor skyldes hovedsakelig en økt satsing på saksinntak i fengslet.

Til tross for gjennomgående stramme driftsbudsjetter prioriteres oppsøkende virksomhet fordi den støtten vi mottar fra ulike støttespillere rundt omkring i landsdelen forplikter. Videre spiller disse saksinntakene en viktig rolle i markedsføringen av Jusshjelpa som et gratis lavterskeltilbud for hele Nord-Norge. Vi anser det i den forbindelse som viktig å gi folk tilbud om rettshjelp i deres nærmiljø. Vi ser også en direkte og umiddelbar økning i saksantallet fra de kommunene vi besøker, og en tilsvarende reduksjon fra de vi besøkte i fjor, men ikke i år. I 2012 ønsker vi å holde reiseandelen på det samme nivået som 2011.

Oversikt over eksterne saksinntak i 2011:

Kommune	Besøk utenfor Tromsø	Antall saksinntak
Alta	6	11
Bodø	4	11
Fauske	2	4
Hadsel	1	1
Hammerfest	3	3
Harstad	2	2
Kvalsund	1	1
Kåfjord	1	1
Lenvik	2	4
Longyearbyen	2	4
Narvik	2	2
Nordkapp	1	1
Nordreisa	1	1
Rana	2	2
Sortland	1	1
Sør-Varanger	2	2
Tana	1	1
Tromsø	-	35
Vadsø	2	4
Vefsn	2	4
Totalt: 20	Totalt: 38	Totalt: 95

2.3 HVEM SØKER HJELP FRA JUSSHJELPA I NORD-NORGE

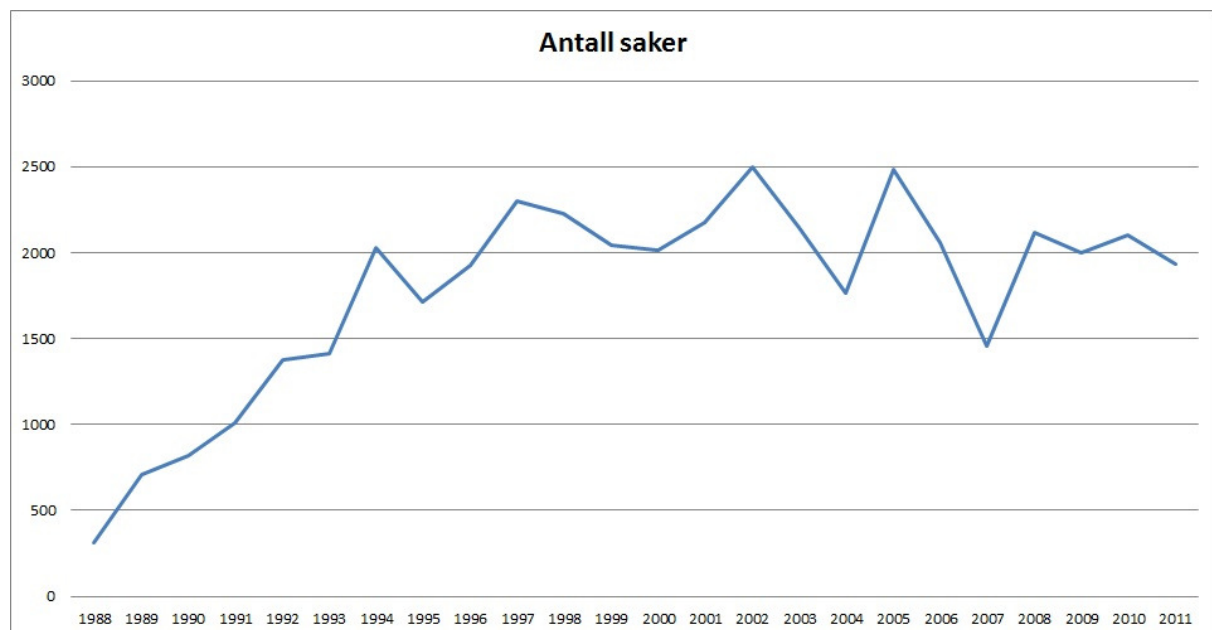
2.3.1 Hovedoversikt over resultatet av saksbehandlingen i 2011

Årstall	2011	2010	2009	2008	2007
Antall behandlede henvendelser	1934	2101	2003	2118	1456
Utvikling ift. foregående år	- 7,9 %	+ 4,1 %	- 5 %	+ 46 %	- 29 %

Jusshjelpa i Nord-Norge behandlet 1 934 henvendelser i 2011, noe som var en reduksjon på 167 saker, eller 7,9 %, sammenliknet med 2010. Sakstallet for 2011 ligger på et nivå som er tilpasset vår drift og vår kapasitet. Vi har utviklet nye nettsider, og mange finner tilstrekkelig hjelp her, se pkt 2.5.2 for nærmere informasjon.

Målet for driften slik Jusshjelpa er i dag, med tanke på midler og ansatte, bør være å hjelpe mellom 1 800 – 2 000 klienter pr år. Dette har sin begrunnelse i både å ha nok ressurser til å kunne gå grundig nok inn i hver enkelt sak, samt at vi ønsker å ha muligheten til å drive en viss grad av rettspolitisk arbeid.

Utviklingen i antallet behandlede saker siden oppstarten i 1988:

2.3.2 Fylkesoversikt

Fylke	Antall	%
Nordland	483	24,97 %
Troms	985	50,93 %
Finnmark	282	14,58 %
Andre	115	5,95 %
Ukjente	69	3,57 %
Totalt	1934	100 %

2.3.2.1 Nordland

Jusshjelpa behandlet 483 saker fra Nordland fylke i 2011. Sammenliknet med det totale sakstallet for 2011 utgjør det en prosentandel på 25 %. I forhold til 2010 utgjør dette en reduksjon på 16,5 % i antall saker. Når vi ser på andelen saker fra Nordland sett i forhold til totalantallet, har det vært en reduksjon på 2,9 %. Da Nordland er det fylket med høyest befolkning i nord, ønsker vi egentlig en økning i henvendelser fra innbyggerne. For å oppnå økning, er vi avhengig av økt økonomisk støtte til reisevirksomhet, da vi ser en direkte sammenheng mellom besøk i en kommune og antallet henvendelser derfra.

2.3.2.2 Troms

Jusshjelpa hadde i 2011, som tidligere år, flest saker fra Troms fylke. I 2011 behandlet vi 985 saker fra Troms, noe som utgjør en prosentandel på 50,9 % av det totale saksantallet. Henvendelsene fra Troms fylke utgjør i 2010 45 færre saker enn i 2010. Det at vi får flest saker fra Troms fylke skyldes nok i hovedsak at vi har våre kontorer i Tromsø, og at vi over tid har etablert oss som et stadig og tilgjengelig rettshjelpstilbud i fylket. Beliggenheten i Tromsø muliggjør dessuten flere faste saksinntak ved lokale institusjoner, noe som i stor grad bidrar til sakspågangen. Tallene viser at Tromsø kommune er den kommunen som i særdeleshet har mest nytte av våre tjenester.

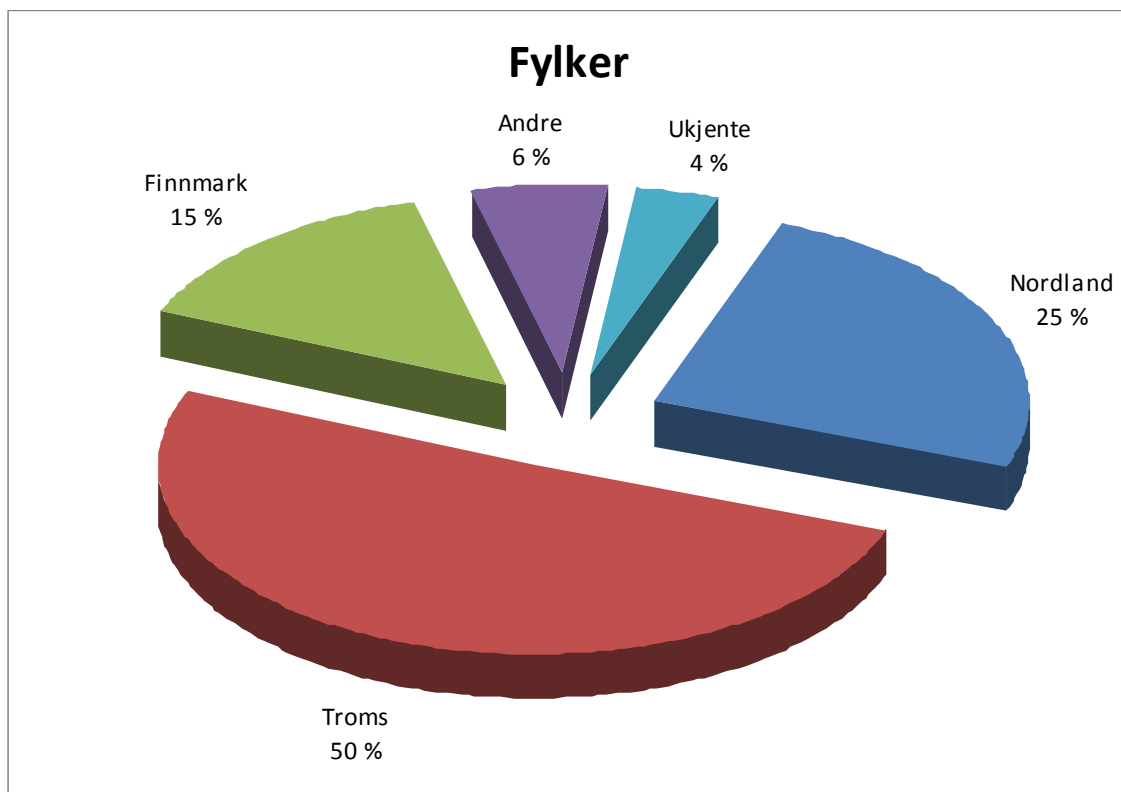
2.3.2.3 Finnmark

Jusshjelpa behandlet i 2011 til sammen 282 saker fra Finnmark. Sammenliknet med det totale saksantallet for året utgjør dette en prosentandel på 14,6 %. Det er en reduksjon i antall saker på om lag 9,9 % fra 2010. Vi har ønske om å ha et stabilt og forholdsmessig høyt sakstall fra Finnmark, og prioriterer en høy tilstedeværelse i fylket. På grunn av relativt lav advokatdekning i Finnmark vil Jusshjelpa også i fremtiden prioritere lokale saksinntak i fylket. Omfanget av dette avhenger imidlertid av nivået på lokal driftsstøtte da det er kostbart å reise i fylket.

2.3.2.4 Andre og ukjente

De siste årene har det vært en innskjerping i rutineene for å få registrert fylkes- og kommunetilhørighet så nøyaktig så mulig. I 2005 utgjorde kategoriene ”andre” og ”ukjente” prosentandeler på henholdsvis 7,4 % og 9,4 %. Vi fortsatte dette innstrammingsarbeidet i 2009, og ”andre” og ”ukjente” utgjorde her henholdsvis 6,2 % og 0,4 % av totalt antall henvendelser. De to siste årene har det skjedd en stor økning av ukjente, noe som er uheldig. Anonyme henvendelser vil alltid forekomme, men økningen tyder på at det kunne vært tatt inn kommunetilhørighet i et større antall saker. Antall henvendelser fra ”andre” ligger stabilt, noe som er forventet da disse omfatter henvendelser fra andre deler av landet enn de tre nordligste fylkene, samt fra personer bosatt i utlandet.

Fylkesvis fordeling av saker

2.3.3 Oversikt over fordeling mellom kommunene

NORDLAND:	
Kommune:	Antall:
Alstadsau	7
Andøy	7
Ballangen	4
Beiarn	2
Bindal	0
Bodø	103
Brønnøy	4
Bø	5
Dønna	0
Evenes	3
Fauske	26
Flakstad	1
Gildeskål	1
Grane	2
Hadsel	18
Hamarøy	4
Hattfjelldal	1
Hemnes	1
Herøy	3
Leirfjord	7
Lurøy	0
Lødingen	8
Meløy	11
Moskenes	3
Narvik	58
Nesna	7
Rana	44
Rødøy	0
Røst	1
Saltdal	9
Sortland	31
Steigen	7
Sømna	2
Sørfold	4
Tjeldsund	1
Træna	0
Tysfjord	7
Vefsn	35
Vega	2
Vestvågøy	16
Vevelstad	1
Værøy	2
Vågan	20
Øksnes	20
Totalt:	483

TROMS:	
Kommune:	Antall:
Balsfjord	40
Bardu	13
Berg	3
Bjarkøy	0
Dyrøy	9
Gratangen	3
Harstad	74
Ibestad	3
Karlsøy	10
Kvæfjord	7
Kvænangen	8
Kåfjord	12
Lavangen	0
Lenvik	52
Lyngen	7
Målselv	13
Nordreisa	34
Salangen	7
Skjervøy	20
Skånland	11
Storfjord	7
Sørreisa	18
Torsken	6
Tranøy	4
Tromsø	624
Totalt:	985

FINNMARK:	
Kommune:	Antall:
Alta	103
Berlevåg	6
Båtsfjord	8
Gamvik	0
Hammerfest	40
Hasvik	3
Karasjok	7
Kautokeino	6
Kvalsund	5
Lebesby	5
Loppa	7
Måsøy	6
Nesseby	4
Nordkapp	20
Porsanger	9
Sør-Varanger	29
Tana	6
Vadsø	15
Vardø	3
Totalt:	282

2.3.4 Statsborgerskap

Hovedgrunnen til at kategorien ”ikke oppgitt” er såpass stor er at i dette tallgrunnlaget blir samtlige saker talt, også der det ikke innhentes noen statistikk (og følgelig blir disse kategorisert under ”ikke oppgitt”).

	Antall	%
Norge	1060	54,8 %
Norden for øvrig	8	0,4 %
Europa for øvrig	53	2,7 %
Afrika	33	1,7 %
Asia	24	1,3 %
Amerika	3	0,2 %
Andre	0	0,0 %
Ikke oppgitt	753	38,9 %
Totalt	1934	100 %

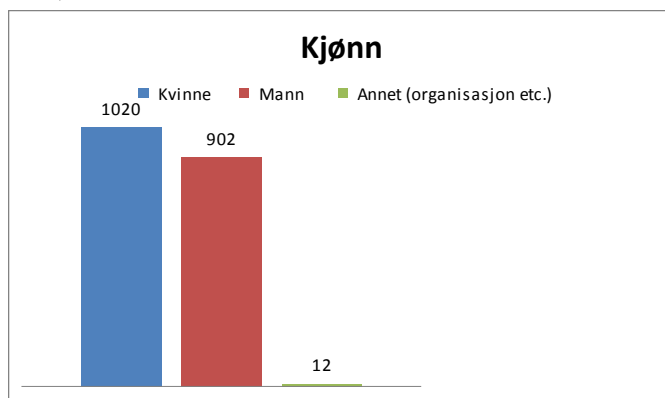
2.3.5 Opplysninger om klientene

Jusshjelpa fører statistikker over våre klienter for å løpende kunne vurdere vår klientmasse. Vi ber derfor rutinemessig våre klienter om å bidra med statistiske opplysninger om seg selv. Opplysningene brukes uavhengig av sakene og vil ikke settes i sammenheng med den enkelte sak.

Totalsummen i hver enkelt kategori vil variere noe, da det er slik at tallgrunnlaget kun omfatter de klientene som får konkret juridisk bistand. Det hentes ikke inn statistikkinformasjon om de som tar kontakt angående saker som faller utenfor våre fagområder, og således ikke får noen annen veiledning enn råd om hvor de kan henvende seg. Videre er det slik at noen av klientene ikke ønsker å gi personlige opplysninger som ikke har direkte relevans for det aktuelle juridiske spørsmålet, og dette fører også til ulikheter i tallgrunnlaget.

2.3.5.1 Kjønnsmessig fordeling av saker til Jusshjelpa i Nord-Norge 2011

Kjønnfordelingen mellom våre klienter kan vi fastsette uavhengig av ovennevnte skjemaer. Denne oversikten baserer seg derfor på det totale antallet henvendelser i 2011, fratrukket de henvendelser vi har fått fra juridiske personer. Jusshjelpa har alltid hatt en liten overvekt av kvinnelige klienter, med unntak fra i fjor. I år er andelen kvinner høyere enn på lenge, med 52,7 % av henvendelsene.

2.3.5.2 Klientens alder, sivilstand, inntekt, formue og gjeld

Hovedtyngden av våre klienter er mellom 19 og 50 år. Dette er i tråd med tidligere år.

Vedrørende sivilstand er kategorien enslig den største. Kategorien har tradisjonelt vært den største, og har økt ytterligere fra i fjor. Andelen separerte og skilte klienter har økt fra tidligere år.

Alder	Antall	%
< 18	7	0,7 %
19 - 30	262	24,7 %
31 - 40	241	22,7 %
41 - 50	248	23,3 %
51 - 60	162	15,3 %
61 - 67	64	6,0 %
> 68	78	7,3 %
Totalt	1062	100 %

Sivilstand	Antall	%
Gift	290	27,2 %
Samboende	203	19,0 %
Enslig	392	36,7 %
Separert/skilt	145	13,6 %
Enke/-mann	38	3,6 %
Totalt	1068	100 %

Med hensyn til yrke har pensjonister, trygdede og deltidsansatte økt noe fra 2011. Trygdede, arbeidsledige og studenter utgjør til sammen en høy andel (37,7 %). Vi henvender oss i stor grad mot disse gruppene, da vårt vedtektsfestede formål er å yte bistand til de med størst behov.

Yrke	Antall	%
Arbeidsledig	71	6,5 %
Trygdet	213	19,8 %
Student / elev	123	11,4 %
Arbeid i hjemmet	10	0,9 %
Selvstendig næringsdrivende	17	1,6 %
Primærnæring	5	0,5 %
Arbeidstaker - heltid	383	35,6 %
Arbeidstaker - deltid	122	11,4 %
Pensjonist	99	9,2 %
Annet	32	3,0 %
Totalt	1075	100 %

Utdannelse	Antall	%
Folkeskole / grunnskole	150	16,3 %
Videregående	282	30,6 %
Yrkesfaglig	247	26,8 %
Høyskole/universitet	219	23,8 %
Annet	24	2,6 %
Totalt	922	100 %

Med hensyn til utdanning, er det en overvekt av klienter som ikke har høyere utdanning. Til sammen 73,7 % har svart at de har utdanning tilsvarende videregående nivå eller lavere. Gruppen med yrkesfaglig bakgrunn har økt jevnt over flere år, og fra i fjor til i år økte andelen med videregående skole som høyeste utdanning med nesten 10 %. Studenter sorterer som hovedregel inn under kategorien høyskole/universitet, selv om de ikke har fullført studiene. Ferdig utdannede akademikere utgjør derfor bare en andel av de som har krysset av for alternativet høyskole/universitet. Det er imidlertid ikke mulig å si nøyaktig hvor stor andel de utgjør av den samlede prosentandelen på 24 %.

Tallgrunnlaget for 2011 om inntekts- og formuesforhold harmonerer med våre intensjoner om først og fremst å tilby bistand til personer som ikke makter å skaffe seg juridisk bistand fra annet hold. De aller fleste klientene oppgir å ikke ha noe formue. Med hensyn

til inntekter er det interessant å merke seg at til sammen 18 % av klientene oppgir en inntekt mellom 247.000 – 300.000 pr år. Dette antas å ha sammenheng med at inntektsgrensene for fri rettshjelp var kr 246.000 i 2011, og at mange som ligger rett over denne grensen likevel ikke har råd til å engasjere advokat for å få løst sine juridiske problemer.

Inntekt	Antall	%
< 50.000	100	9,7 %
51. - 150.000	162	15,8 %
151. - 246.000	263	25,6 %
247. - 300.000	184	17,9 %
301. - 400.000	196	19,1 %
> 401.000	122	11,9 %
Totalt	1027	100 %

Formue	Antall	%
0 – 10.000	684	67,6 %
10.000 - 100.000	155	15,3 %
101.000 - 200.000	54	5,3 %
201.000 - 350.000	45	4,5 %
351.000 - 500.000	30	3,0 %
>501.000	44	4,5 %
Totalt	1012	100 %

Av de som har gjeld oppgir hele 35,7 % at de skylder mer enn kr 500.000. Dette er en liten økning fra i fjor.

Klientens gjeld	Antall	%
0 – 10.000	240	23,7 %
10.000 - 100.000	140	13,9 %
101.000 - 200.000	73	7,2 %
201.000 - 350.000	131	13,0 %
351.000 - 500.000	66	6,5 %
>500.000	361	35,7 %
Totalt	1011	100 %

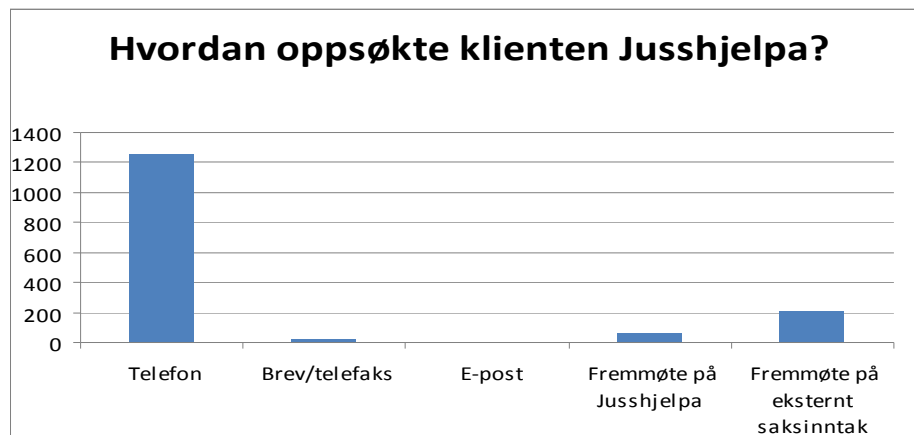
2.3.5.3 Klientens befatning med andre rettshjelpere

Et mindretall av våre klienter har vært i kontakt med advokat før de kontaktet oss for hjelp. Det er også få motparter som har advokat. Avhengig av saksområde, klientens situasjon og lignende vil imidlertid en del av klientene bli henvist videre til advokat etter at de har vært i kontakt med oss dersom vi vurderer det slik at klienten vil være best tjent med dette.

Partenes bruk av advokat	Antall	%
Klient har kontaktet advokat	125	10,8 %
Motpart har kontaktet advokat	50	4,30 %
Klient og motpart har kontaktet advokat	13	1,10 %
Ingen av partene har kontaktet advokat	644	55,70 %
Jeg har ikke advokat, vet ikke om motpart har det	324	28,00 %
Totalt	1156	100 %

2.3.5.4 Hvordan klienten kom i kontakt med Jusshjelpa

Hele 81,3 % tok kontakt med Jusshjelpa pr telefon. Dette er en naturlig konsekvens av at vi tilbyr våre tjenester til hele landsdelen. Tallene viser at det er flere som oppsøker oss personlig på eksterne saksinntak enn ved oppmøte på vårt kontor i Tromsø. Dette har sammenheng med at Jusshjelpa driver utstrakt oppsøkende virksomhet, samt at vårt kontor ligger noe usentralt til i Tromsø. Andelen brev/faks/e-post er lav fordi Jusshjelpa ikke har åpnet for saksinntak via e-post. Ellers viser statistikkene at flesteparten av klientene har hørt om oss gjennom bekjente. Vi ser en økning av klienter som finner våre nettsider etter vi lanserte nye nettsider i juni 2011.

Hørt om Jusshjelpa via...	Antall	%
Bekjente	485	43,3 %
Avisannonse	148	13,2 %
Avisartikkel	68	6,1 %
Internett	112	10,0 %
Våre nettsider/søkemotor	65	5,8 %
Telefonkatalog/gule sider	5	0,5 %
Plakat/brosjyre	30	2,7 %
Offentlig kontor	94	8,4 %
Informasjon ved studiested	21	1,9 %
Krisesenter	2	0,2 %
Annet	91	8,1 %
Totalt	1121	100 %

Vi har spurt klientene hva de hypotetisk sett ville gjort dersom verken Jusshjelpa eller noen andre studentrettshjelpstiltak hadde eksistert. Det at såpass mange som 33,2 % oppgir at de enten ikke ville gjort noe eller ikke vet hva de skulle gjort, underbygger vår oppfatning av at Jusshjelpa oppfyller en viktig funksjon i samfunnet.

Hva ville klienten gjort uten Jusshjelpa?	Antall	%
Oppsøkt advokat	401	36,8 %
Oppsøkt offentlig kontor	143	13,1 %
Gjort det selv	143	13,1 %
Ingenting/vet ikke	362	33,2 %
Annet	40	3,7 %
Totalt	1089	100 %

2.4 RETTSOMRÅDER HVOR DET SØKES OM HJELP

2.4.1 Hovedoversikt

Tabellen gir en oversikt over antall saker pr fagområde i 2011:

	Fagområde	Antall	%
1.	Arverett	240	12,41 %
2.	Ekteskap	139	7,19 %
3.	Barn og foreldre	134	6,93 %
4.	Samboerforhold	111	5,74 %
5.	Avtalerett/forbrukerforhold	72	3,72 %
6.	Fast eiendom	164	8,48 %
7.	Husleie	218	11,27 %
8.	Erstatning	56	2,90 %
9.	Trygd og pensjon	100	5,17 %
10.	Sosial og helserett	48	2,48 %
11.	Gjeld	130	6,72 %
12.	Fengselsrett	27	1,40 %
13.	Skatter og avgifter	8	0,41 %
14.	Arbeidsrett	161	8,32 %
15.	Utlendingsrett	89	4,60 %
16.	Annen forvaltningsrett	52	2,69 %
17.	Straffe og politirett	58	3,0 %
18.	Annet	127	6,57 %
Totalt		1934	100 %

Jusshjelpa i Nord-Norge behandlet i 2011 til sammen 1934 henvendelser. Arv-, familie- og husleierett er i likhet med tidligere år de største fagområdene og utgjør til sammen ca. 37,8 % av alle sakene. Økningen i disse mest sentrale rettsområdene har vedvart de siste årene.

Ser vi bort fra en større bruk av kategorien ”annet” har vi hatt størst økning i saker knyttet til fast eiendom, med en økning fra 7,2 % i 2010 til 8,5 % i 2011. Etter flere år med nedgang i saker knyttet til fast eiendom, ser vi igjen en oppgang. Det er vanskelig å peke på en årsak til denne økningen, men da fast eiendom tradisjonelt sett er et saksområde som er viktig for folk, var det kanskje naturlig med en økning etter flere år med nedgang.

Saker knyttet til trygd og pensjon har også hatt en større prosentvis økning. Tidligere år har antall saker i denne kategorien ligget jevnt på rundt 4 %, mens det i år har økt til 5,2 % av det totale antall saker. Vi får flest henvendelser knyttet til sykepenge og uførepensjon. De økonomiske vanskelige tidene kan være årsak til denne økningen.

Andre saksområder som har økt i omfang siden i fjor er avtalerett, forvaltningsrett, samboerforhold og gjeldsrett.

Saker om arv og arbeidsrett har hatt den største nedgangen fra 2010 til 2011. Arverett var det saksområdet med størst økning i fjor, og er nå nede i en mer normal andel av sakene våre. Vi har satset på å nå ut med informasjon om problemstillinger knyttet til arbeidsrett, og mener vi har lyktes godt med det.

2.4.2 Nærmere om de enkelte fagområdene

2.4.2.1 Arverett

Arverett		Antall	%
1.0	Annet	30	12,5 %
1.1	Rett til arv, pliktdel m.m.	40	16,7 %
1.2	Testamenter	32	13,3 %
1.3	Gaver og andre overføringer	21	8,8 %
1.4	Omstøtelse	-	0,0 %
1.5	Avkortning	2	0,8 %
1.6	Skifte	19	7,9 %
1.7	Opprette testamente	3	1,3 %
1.8	Tolke testamente	-	0,0 %
1.9	Ugyldig testamente	-	0,0 %
1.10	Uskifte, rådighet med mer.	15	6,3 %
1.11	Avkall/forskudd på arv	13	5,4 %
1.12	Arveoppgjør	40	16,7 %
1.13	Uspesifisert	25	10,4 %
Totalt		240	100 %

Fagområdet arverett har de siste årene holdt seg stabilt på ca. 13 % av de årlige henvendelsene til Jusshjelpa. Etter en større økning i andel saker i 2010, er andelen saker for 2011 nede i 12,4 %.

”Rett til arv, pliktdel” er den undergruppen som har økt mest fra 2010 til 2011. Disse henvendelsene utgjør hele 16,7 % av henvendelsene om arv, mot 10,2 % i 2010. Kategorien ”Arveoppgjør” har også hatt en betydelig økning, med 5,4 % økning i andelen saker. ”Skifte” har redusert sin andel med 3 %.

I mange arvesaker er det snakk om tilføring av midler, slik at disse sakene presumptivt vil være av mindre velferdsmessig betydning for klientene enn for eksempel trygde- og sosialsaker. Det er imidlertid ofte slik at velferdsbehovet er stort også i enkelte typer arvesaker, eksempelvis i uskiftesaker der den som sitter i uskifte er ressurs svak, eller der en av arvingene ikke selv makter å sikre at vedkommende får sin rettmessige arv.

Arveoppgjør setter dessuten ofte store følelser i sving hos de involverte parter. Jusshjelpa bidrar her med avklaringer av juridiske spørsmål knyttet til selve arveoppgjøret, enten forebyggende med informasjon før selve prosessen settes i gang, eller ved å ta stilling i en allerede pågående konflikt. Erfaringer tilsier at det arbeidet vi gjør i slike saker har en klart konfliktdempende effekt. Det vil dessuten være av en stor verdi for klient å få avklart en tvist med sine nærmeste på en måte som gjør at de i ettertid kan forholde seg til hverandre.

I størstedelen av arvesakene sender vi kun ut standardisert informasjonsmateriell og brosjyrer. Dersom vi etter en konkret vurdering finner at klienten har behov for videre bistand, og at saken utgjør et betydelig velferdsmessig problem for klienten, kan vi gå aktivt inn i arvesaker. For øvrig henvises klienten videre til advokat eller skifterett.

2.4.2.2 Ekteskap

Ekteskap		Antall	%
2.0	Annet	11	10,4 %
2.1	Skilsmisse og separasjon	79	56,8 %
2.2	Opprettelse av ektepakt	7	5,0 %
2.3	Inngåelse og anerkjennelse av ekteskap	6	4,3 %
2.4	Ektefellebidrag	2	1,4 %
2.5	Skifteoppgjør	25	18,0 %
2.9	Skifteavtale i etterkant av oppgjør	5	3,6 %
2.11	Uspesifisert om ekteskap	4	2,9 %
Totalt		139	100 %

Fra 2006 til 2009 har antallet familierettslige problemstillinger sunket jevnt. I 2010 var det en liten økning, mens det i 2011 har vært en liten reduksjon i andelen saker om ekteskap.

Som det fremgår av tabellen ovenfor, relaterer henvendelsene om ekteskap seg hovedsakelig til juridisk rådgivning og bistand i forbindelse med samlivsbrudd; det være seg knyttet til separasjon/skilsmisse eller skifteoppgjør. Kategorien ”skilsmisse og separasjon” økte med 6 % til å utgjøre 56,8 % av henvendelsene i 2011. Saksbehandlerne bruker mye tid på å løse konflikter mellom tidligere ektefeller. At saks kategorien er av sentral betydning, viser også trafikken på våre nettsider. De brosjyrer som finnes om temaet, er lastet ned nesten 10 000 ganger.

Vi gjør langt på vei de samme erfaringene her som ved arveoppgjør med hensyn til demping av allerede pågående konflikter. Det er åpenbart at avklaring av de juridiske sidene ved skifte- og delingsoppgjør bidrar til at konfliktnivået senkes.

2.4.2.3 Barn og foreldre

Barn og foreldre		Antall	%
3.0	Annet	13	9,7 %
3.1	Foreldreansvar	12	9,0 %
3.2	Adopsjon	1	0,8 %
3.3	Barnefordeling	45	33,6 %
3.4	Farskap og medmorskap	7	5,2 %
3.5	Underholdsbidrag	20	14,9 %
3.6	Samvær og reisekostnader	22	16,4 %
3.7	Barnevern	12	9,0 %
3.8	Vergemål	-	0,0 %
3.9	Uspesifisert	2	1,5 %
Totalt		149	100 %

Barnerett utgjorde 6,9 % av det totale sakstallet på Jusshjelpa i 2011. Dette er en reduksjon på 0,3 % fra året før, og barnerett ligger dermed stabilt med rundt 7 % av saksantallet.

Barnerett er et prioritert saksområde på Jusshjelpa. Det er av stor personlig betydning for klientene at de blir enige om samværsordninger eller fast bosted for sine barn. I likhet med saker under familieretten, forbygger vårt arbeid også konflikter, ved at barnas foreldre

inngår samværsavtaler, blir orientert om rettigheter og hjelpes til å inngå en dialog for barnets beste. Vår informasjonsbrosjyre ”Hva skjer med barnet ved samlivsbrudd” har over 300 nedlastinger fra juni 2011 og ut året.

I 2011 var det spørsmål rundt barnefordeling som utgjorde det største saksområdet, og som også har økt mest siden 2010. Andelen saker knyttet til samvær har også økt det siste året.

2.4.2.4 Samboerforhold

Samboerforhold var en ny kategori fra 2010, og det er dermed bare ett år med tall i denne kategorien. Kategorien hørte tidligere under familierett, og tallene kan til en viss grad sammenliknes med tidligere år på grunn av dette.

Samboerforhold		Antall	%
4.0	Annet	11	9,9 %
4.1	Oppløsning av samboerforhold	87	78,4 %
4.2	Etablering av samboerforhold	10	9,0 %
4.3	Uspesifisert	3	2,7 %
Totalt		111	100 %

De fleste henvendelsene gjelder det økonomiske oppgjøret etter samlivsbrudd. I tillegg bidrar vi med forebygging av konflikter, ved etablering av samboeravtaler og testamenter. Her kan nevnes at det fra lanseringen av våre nye nettsider i juni og ut året ble lastet ned 300 samboeravtaler, noe som gjør at vi reelt sett hjelper mange flere enn det henvendelsesstatistikken viser.

2.4.2.5 Avtalerett, kjøp og salg

Avtalerett – kjøp og salg		Antall	%
5.0	Annet	11	15,3 %
5.1	Mangler etter kjøpsloven	10	13,9 %
5.2	Mangler etter forbrukerkjøpsloven	4	5,6 %
5.3	Mangler etter håndverkertjenesteloven	3	4,2 %
5.4	Mangelfull avtale	-	-
5.5	Avtaleinngåelse / opprettelse	7	9,7 %
5.6	Ugyldig avtale	-	-
5.7	Muntlig avtale	3	4,2 %
5.8	Angrerett	9	12,5 %
5.9	Kjøp og salg	13	18,1 %
5.10	Avtaletolkning	5	6,9 %
5.11	Tap av bankkort	-	-
5.12	Uspesifisert	7	9,7 %
Totalt		72	100 %

Disse sakene blir som regel henvist videre til Forbrukerrådet der det er snakk om forbrukerkjøp, eller til klagenemnder eller advokat dersom det dreier seg om andre typer kjøp. Avtalerett er ikke et prioritert fagområde ved Jusshjelpa, og de fleste sakene blir derfor avvist eller henvist videre.

2.4.2.6 Fast eiendom

Fast eiendom		Antall	%
6.0	Annet	44	26,8 %
6.1	Mangler	16	9,8 %
6.2	Tredjemannskonflikt	1	0,6 %
6.3	Eierskifteforsikring	-	-
6.4	Arealsvikt	4	2,4 %
6.5	Rådighetsmangler	1	0,6 %
6.6	Sameie	35	21,3 %
6.7	Servitutter og veirett	9	5,5 %
6.8	Nabotvist	25	15,2 %
6.9	Hevd	2	1,2 %
6.10	Ekstinksjon	1	0,6 %
6.11	Eierseksjon	4	2,4 %
6.12	Bustadoppføring	1	0,6 %
6.13	Tålt bruk	-	-
6.14	Kommunale reguleringer	6	3,7 %
6.15	Uspesifisert	15	9,2 %
Totalt		164	100 %

Det er som oftest ikke et fremtredende velferdsbehov i saker om fast eiendom, og det er dermed ikke et prioritert fagområde ved Jusshjelpa. Klientene henvises derfor som regel videre til advokat eller offentlige organer. Det legges imidlertid ned et visst arbeid i å gjøre kurante henvisninger, et arbeid som i seg selv er verdifullt.

Sameie er den største underkategorien, og det arbeides mer med denne kategorien enn gjør med de andre. Det anses som viktig at sameierne gis verktøy for å løse tvisten, da de er avhengig av et godt forhold for å bo i samme bygning/bygningsmasse.

I 2011 utgjorde fagområdet fast eiendom 8,5 % av det totale antallet henvendelser til Jusshjelpa. Fast eiendom var det saksområdet med størst økning i andelen saker i 2011, og nedgangen fra den foregående årene er dermed snudd.

2.4.2.7 Husleie

Husleie		Antall	%
7.0	Annet	22	10,1 %
7.1	Inngåelse av husleieavtale	8	3,7 %
7.2	Depositum / garanti	25	11,5 %
7.3	Leieøkning	19	8,7 %
7.4	Andre pengeytelser / gebyrer	6	2,8 %
7.5	Opphør av leieavtale	59	27,1 %
7.6	Dyrehold	1	0,45 %
7.7	Ro og orden	4	1,8 %
7.8	Opptak i husstand	-	-
7.9	Fremleie	1	0,45 %
7.10	Leie til annet formål enn bolig	-	-
7.11	Overføring av leierett	-	-
7.12	Utkastelse	8	3,7 %
7.13	Krav etter mangel	34	15,6 %
7.14	Betalingsmislighold av leie	11	5,1 %
7.15	Vedlikehold	5	2,3 %
7.16	Utleiers adgang til husrommet	2	0,9 %
7.17	Konflikt mellom leietakere i kollektiv	1	0,45 %
7.18	Utleie	2	0,9 %
7.19	Uspesifisert	10	4,6 %
Totalt		218	100 %

Husleierett er et fagområde som blir høyt prioritert ved Jusshjelpa. Dette ser vi resultater av ved at saksandelen har økt jevnt de siste årene, og saksområdet ligger høyt oppe i statistikken vår. Som oftest er det leietaker som er klient hos oss. De fleste sakene omhandler depositum, leiesum, mangler ved leieobjektet og opphør av husleieforholdet. Dette samsvarer i grove trekk med tidligere år. Størst økning ser vi i kategoriene ”leieøkning” og ”betalingsmislighold av leie”.

Vi har utarbeidet husleieavtale og brosjyrer med formål å forebygge konflikter på dette saksområdet. Siden lanseringen av våre nye nettsider i juni frem til årsskiftet har vår husleiekontrakt blitt lastet ned 2249 ganger, og våre brosjyrer til sammen blitt lastet ned 583 ganger. Dette gjør at vi reelt sett hjelper mange flere enn de som kontakter oss direkte.

2.4.2.8 Erstatning

Erstatning		Antall	%
8.0	Annet	14	25,0 %
8.1	Erstatningens størrelse	-	-
8.2	Personskade	2	3,6 %
8.3	Rettferdsvederlag	1	1,8 %
8.4	Pasientskadeerstatning	13	23,2 %
8.5	Yrkesskadeerstatning	3	5,4 %
8.6	Voldsoffererstatning	6	10,7 %
8.7	Forsikringsoppgjør	12	21,4 %
8.8	Uspesifisert	5	8,9 %
Totalt		56	100 %

Bortsett fra voldsoffererstatning og rettferdsvederlag er dette et lavt prioritert fagområde ved Jusshjelpa. Vi henviser stort sett samtlige saker om voldsoffererstatning til Kontoret for voldsoffererstatning i Vardø. Klager på forsikringselskaper henvises til Forsikringsklagekontoret. Vi yter en viss bistand til klienter som ønsker å søke om pasientskadeerstatning.

2.4.2.9 Trygd og pensjon

Trygd og pensjon		Antall	%
9.0	Annet	17	17 %
9.1	Alderstrygd	1	1 %
9.2	Sykepenger	12	12 %
9.3	Uførepensjon	14	14 %
9.4	Midlertidig uførestønad	-	-
9.5	Attføringsytelser	4	4 %
9.6	Motregning	-	-
9.7	Rehabiliteringspenger	2	2 %
9.8	Ung ufør	1	1 %
9.9	Yrkesskade	5	5 %
9.10	Hjelpestønad	1	1 %
9.11	Barnepensjon	-	-
9.12	Dagpenger	3	3 %
9.13	Svangerskapspenger	-	-
9.14	Foreldrepenger	7	7 %
9.15	Integrasjonsstønad	-	-
9.16	Andre permanente trygder	2	2 %
9.17	Hjelpemidler	9	9 %
9.18	Trygdeytelsens størrelse	2	2 %
9.19	Trekk i trygd	-	-
9.20	Tilbakekreving	5	5 %
9.21	Utbetaling av trygdeytelser	4	4 %
9.22	Uspesifisert	11	11 %
Totalt		100	100 %

Stort sett alle som henvender seg til oss med spørsmål som faller inn under trygd og pensjon får hjelp, da dette er et prioritert fagområde ved Jusshjelpa. Det er imidlertid slik at vi primært bistår med klage på vedtak. Saker om trygd og pensjon er vanligvis svært arbeidskrevende. Dette er likevel et saksområde vi ønsker fokus på, da vi opplever at det offentlige veiledningsplikt som utilstrekkelig for mange av våre klienter. Andelen saker knyttet til trygd og pensjon har ligget jevnt på rundt 4 % av henvendelsene vi mottar årlig. I år økte andelen til 5,2 % av henvendelsene. Som i fjor er uførepensjon den største underkategorien.

2.4.2.10 Sosial- og helserett

Sosial og helserett		Antall	%
10.0	Annet	17	35,4 %
10.1	Stønad til livsopphold	5	10,4 %
10.2	Andre pengeytelser	6	12,5 %
10.3	Tilbakebetalingskrav	-	-
10.4	Rett til bolig	4	-
10.5	Vilkår for kommunal bolig	-	-
10.6	Bostøtte	3	6,3 %
10.7	Sekundærbosetting	-	-
10.8	Nødhjelp	-	-
10.9	Bytting av sosialkontor	-	-
10.10	Individuell plan	1	2,1 %
10.11	Veiledningsplikt	-	-
10.12	Mangelfull helsehjelp	6	12,5 %
10.13	Tannlegebehandling	2	4,2 %
10.14	Bytte av fastlege	-	-
10.15	Hjelp i hjemmet	-	-
10.16	Hjelp til avrusning	-	-
10.17	Tvangsinngrep	-	-
10.18	Frivillig forvaltning	-	-
10.19	Tvungen forvaltning	-	-
10.20	Kvalifiseringssøknad	-	-
10.21	Psykiatri	2	4,2 %
10.22	Uspesifisert	2	4,2 %
Totalt		48	100 %

Sosial- og helserett var et av saksområdene som har opplevd en økning både i antall saker og total andel i 2011. De nye sakskategoriene er ikke tilpasset det antall saker vi har på Jusshjelpa i Nord-Norge, og det blir dermed et stort antall underkategorier uten registrerte henvendelser. Vi vil fortsette å ha fokus på saker knyttet til helse- og sosialrett, da dette som regel er klienter i dyp personlig krise, og vi ønsker derfor å prioritere disse høyt. En stor andel av disse sakene omhandler klage på vedtak.

2.4.2.11 Gjeldssaker

Gjeld		Antall	%
11.0	Annet	12	9,2 %
11.1	Forhandlinger med kreditor	14	10,8 %
11.2	Inkasso	7	5,4 %
11.3	Gjeldsordning	19	14,6 %
11.4	Klage på utleggstrekk	8	6,2 %
11.5	Lånkassen	2	1,5 %
11.6	Konkurs	3	2,3 %
11.7	Bidragsgjeld	-	-
11.8	Gjeldsforsikring	-	-
11.9	Ettergivelse av offentlig gjeld	1	0,8 %
11.10	Bestridelse av krav	19	14,6 %
11.11	Tvangsfullbyrdelse	4	3,1 %
11.12	Økonomisk rådgivning	4	3,1 %
11.13	Inndrivelse av pengekrav	26	20,0 %
11.14	Gjeld i fengsel	3	2,3 %
11.15	Uspesifisert	8	6,2 %
Totalt		130	100 %

Gjeld har økt både i antall og i andelen saker i 2011. Den største økningen ser vi i underkategorien ”bestridelse av krav”. Klient har her opplevd å få rettet et krav mot seg, som han behøver hjelp til å imøtegå. En annen stor kategori er ”gjeldsordning”, som er store og krevende saker av stor betydning for klient.

Gjeldssaker har alltid vært et prioritert fagområde ved Jusshjelpa. I tillegg til at gjeldsklienter i mange tilfeller har et stort behov for så vel juridisk som moralsk bistand, innebærer disse sakene ofte utstrakt korrespondanse og dialog med flere motparter. Sakene strekker seg dessuten som regel over lang tid. Gjeldssaker er derfor blant de mest ressurskrevende sakene Jusshjelpa har. Vi utarbeidet i 2010 en gjeldspakke, for å gjøre flere klienter i stand til å håndtere sin egen gjeld. Denne gjeldspakken har vært etterspurt blant samarbeidende organisasjoner, og er i tillegg blitt lastet ned 480 ganger fra juni 2011 og ut året.

Et visst økonomisk spillerom er i dag en nødvendig forutsetning for nærmest alle sider av et menneskes livsutfoldelse. Tunge gjeldsproblemer har derfor enorme velferdsmessige konsekvenser for dem dette gjelder. Det er av avgjørende betydning at man så effektivt og raskt som mulig kan få i stand en ordening som bringer klienten ut av det uføret som gjeldsproblemene representerer.

Inndrivelse av pengekrav er en stor underkategori i dette saksområdet. Her hjelper vi klienter å få inndrevet utestående krav. Dette gjør vi kun etter en vurdering av det velferdsmessige behov hos klienten. Vi ønsker ikke å løse et velferdsmessig problem med å skape et nytt.

2.4.2.12 Fengselsrett

Fengselsrett		Antall	%
12.0	Annet	8	29,6 %
12.1	Brev, besøk, telefon	-	-
12.2	Ransakelse, kontroll, urinprøve	-	-
12.3	Disiplinærreaksjoner	-	-
12.4	Misnøye med betjent	1	3,7 %
12.5	Spørsmål om saksbehandling	2	7,4 %
12.6	Etterlysning av effekter	-	-
12.7	Helsetjenesten	1	3,7 %
12.8	§ 12 eller § 16 soning	1	3,7 %
12.9	Utsatt soning	-	-
12.10	Soningsavbrudd	1	3,7 %
12.11	Løslatelse ½ tid	-	-
12.12	Løslatelse 2/3 tid	1	3,7 %
12.13	Soningsberegning	1	3,7 %
12.14	Forvaring	-	-
12.15	Permisjon og fremstilling	4	14,8 %
12.16	Frigang	1	3,7 %
12.17	Overføring	4	14,8 %
12.18	Benådning	-	-
12.19	Uspesifisert	1	3,7 %
Totalt		27	100 %

På grunn av overgangen til felles saksnummer for alle studentrettshjelpstiltakene, ble fengselsrett skilt ut som eget saksområde fra 2010. Antall saker knyttet til fengselsrett ligger på samme nivå som tidligere år. Vi ser også her at antall underkategorier passer bedre for de andre studentrettshjelpstiltakene, med høyere antall fengselssaker.

De fleste sakene i fengselsrett kommer inn på våre saksinntak i fengslene rundt om i landsdelen. Vi forsøker å besøke hvert fengsel minst 1-2 ganger pr semester. I Tromsø fengsel har vi saksinntak hver fjortende dag med unntak av på sommeren, der frekvensen er mindre hyppig. De fleste sakene tatt inn blant innsatte i fengslene omhandler ikke fengselsrett som sådan, men sorterer under andre fagområder hos oss, eksempelvis gjeldsproblematikk og samvær med barn.

Vår brosjyre "Innsattes sosiale rettigheter" ble lastet ned 555 ganger fra juni til desember 2011.

2.4.2.13 Skatter og avgifter

Skatter og avgifter		Antall	%
13.0	Annet	6	75 %
13.1	Klage og ettergivelse	2	25 %
13.2	TV-lisens	-	-
13.3	Uspesifisert	-	-
Totalt		8	100 %

Skatterett er ikke et prioritert saksområde ved Jusshjelpa da dette i all hovedsak ligger utenfor våre kompetanseområder. Det foreligger ikke et velferdsmessig behov i

skattesaker, slik det ofte gjør på våre prioriterte saksområder. De aller fleste sakene henvises direkte til likningskontor, fylkesskattekontor eller advokat.

2.4.2.14 Arbeidsrett

Arbeidsrett		Antall	%
14.0	Annet	12	7,5 %
14.1	Diskriminering	1	0,6 %
14.2	Arbeidsmiljø	1	0,6 %
14.3	Arbeidstid	4	2,5 %
14.4	Permisjon	1	0,6 %
14.5	Ferietid	-	-
14.6	Feriepenger	12	7,5 %
14.7	Lønn	64	39,7 %
14.8	Sykepenger fra arbeidsgiver	6	3,7 %
14.9	Arbeidskontrakt	4	2,5 %
14.10	Endring av arbeidsforhold	7	4,3 %
14.11	Ansettelse	4	2,5 %
14.12	Midlertidig ansettelse	1	0,6 %
14.13	Permittering	1	0,6 %
14.14	Oppsigelse	34	21,1 %
14.15	Avskjed	6	3,7 %
14.16	Attest	-	-
14.17	Uspesifisert	3	1,9 %
Totalt		161	100 %

Arbeidsrett er et av våre kjerneområder, og i løpet av de siste årene har vi registrert en reell økning innenfor dette fagområdet. Arbeidsrett utgjorde i 2011 8,3 % av det totale antall saker, noe som innebærer en reduksjon fra toppåret 2010. I disse sakene representerer Jusshjelpa i all hovedsak arbeidstakersiden, selv om vi fra tid til annen også mottar henvendelser fra arbeidsgiversiden. Det dreier seg da stort sett om småbedrifter.

I tråd med tidligere år er det henvendelser relatert til lønn og oppsigelse/avskjed som utgjør tyngdepunktet av sakene på dette fagområdet.

Vi bruker mye tid og ressurser på lønnskrav, der man ofte må handle raskt innenfor på forhånd gitte frister. Jusshjelpa er et viktig hjelpetilbud for arbeidstakere som ikke er fagorganiserte. Vi har i 2011 sett at hjelpebehovet hos utenlandske arbeidstakere med lønnsproblemer er stabilt høyt. Da oppstår det gjerne språkmessige problemer i saksbehandlingen, i tillegg til problemer av juridisk art.

2.4.2.15 Utlendingsrett

Utlendingsrett		Antall	%
15.0	Annet	18	20,2 %
15.1	Permanent oppholdstillatelse	7	7,9 %
15.2	Familieinnvandring	26	29,2 %
15.3	Reisedokument, pass	4	4,5 %
15.4	Spesialisttillatelse	-	-
15.5	Studenttillatelse	-	-
15.6	Beskyttelse	5	5,6 %
15.7	Utvisning	13	14,6 %
15.8	Dublin-saker	-	-
15.9	Statsborgerskap	8	9,0 %
15.10	Visum	2	2,3 %
15.11	EØS-tillatelse	-	-
15.12	EØS-utvisning	1	1,1 %
15.13	Uspesifisert	5	5,6 %
Totalt		89	100 %

I 2010 behandlet Jusshjelpa 109 henvendelser innenfor området utlendingsrett. Dette var en stor økning i forhold til gjennomsnittet for de siste årene. I 2011 var nivået tilbake til gjennomsnittet igjen.

Utlendingsrett er et forholdsvis lite, men prioritert fagområde ved Jusshjelpa. De enkelte sakene er ofte ressurskrevende, og omhandler i hovedsak bistand til klage på vedtak om oppholdstillatelse eller familieinnvandring. Vår oppfatning er at utlendinger har et alt for dårlig rettsvern i slike saker. Vi stiller store spørsmålstegn ved utlendingsmyndighetenes saksbehandling, og da spesielt i forhold til saksbehandlingstid. I mange av disse sakene er utfallet av enorm velferdsmessig betydning for klientene, og de har derfor et stort behov for rask avklaring. Den ekstremt lange saksbehandlingstiden man opererer med i enkelte ledd av saksbehandlingen i slike saker virker i mange tilfeller utmattende på klientene. Mange opplever også å bli ufrivillig pasifisert og tilsidesatt i samfunnet fordi de har begrensede eller ingen mulighet til å fungere i et normalt liv i påvente av avgjørelsen fra UDI eller UNE.

2.4.2.16 Annen forvaltningsrett

Annen forvaltningsrett		Antall	%
16.0	Annet	13	25,0 %
16.1	Offentlige tjenester	4	7,7 %
16.2	Klage på saksbehandling	5	9,6 %
16.3	Klage på veiledningsplikt	-	-
16.4	Partsrettigheter	4	7,7 %
16.5	Opphold i institusjon - klage	-	-
16.6	Tvangsbehandling	-	-
16.7	Fri rettshjelp	7	13,5 %
16.8	Undervisning	12	23,1 %
16.9	Plan- og bygningsrett	3	5,8 %
16.10	Uspesifisert	4	7,7 %
Totalt		52	100 %

Annen forvaltningsrett er tradisjonelt et lite fagområde ved Jusshjelpa. Selv om en del av disse sakene faller utenfor våre kompetanseområder og må henvises videre, legges det ned en del arbeid i å hjelpe klientene frem til rett instans. Vi hjelper i flere tilfeller klienter med å søke fylkesmannen om fri rettshjelp, men vi har også tilfeller hvor vi hjelper klienten med hvor han kan finne advokat eller annen kurant rettshjelp. I år har vi hatt mange saker knyttet til undervisning. Her kan særlig nevnes flere saker knyttet til gjennomføringen av praksis under studier på universitet eller høyskoler i landsdelen.

2.4.2.17 Straffe- og politirett

Straffe- og politirett		Antall	%
17.0	Annet	14	24,1 %
17.1	Veitrafikk, førerkort, promille	12	20,7 %
17.2	Beslag og inndragning	4	6,9 %
17.3	Politisaker, forelegg	1	31,7 %
17.4	Uoppgjorte forhold	-	-
17.5	Forelegg	3	5,2 %
17.6	Gjenoptakelse av straffeforhold	-	-
17.7	Voldsanmeldelse	6	10,3 %
17.8	Anke	3	5,2 %
17.9	Bøter	-	-
17.10	Straffeprosess	6	10,3 %
17.11	Politiarrest	-	-
17.12	Varetekt	-	-
17.13	Bortvisning fra gata	-	-
17.14	DNA-registrering	2	3,5 %
17.15	Uspesifisert	7	12,1 %
Totalt		58	100 %

Strafferett er et uprioritert saksområde på Jusshjelpa, da det ligger utenfor vårt kompetanseområde. Slike henvendelser blir derfor utelukkende henvist videre til advokat eller politijurist. Vi har i år gått særlig inn i to saker vedrørende innkalling til DNA-prøve etter endt soning.

2.4.2.18 Annet

Annet		Antall	%
18.0	Annet diverse	82	70,1 % %
18.1	Diskriminering	-	1 %
18.2	Klage på advokat	6	10,3 % %
18.3	Vold og mishandling	-	-
18.4	Privat undervisning	2	-
18.5	Kriminalitetsofre-pårørende	-	-
18.6	Uspesifisert	37	18,6 %
Totalt		127	100 %

Annet-kategorien omfatter alle saker av juridisk karakter som ikke naturlig hører inn under noen av de øvrige fagområdene ved Jusshjelpa, samt saker hvor vi hjelper klienten med løsning av et ikke-juridisk velferdsrelatert problem. Vi har hatt en økning i antall saker under denne kategorien, noe som mulig kan tilskrives ansettelse av ny kontormedarbeider, som brukte noe tid til å gjøre seg kjent med kategoriene våre.

2.5 PROSJEKTARBEID

2.5.1 Generelt om prosjektbasert arbeid ved Jusshjelpa i Nord-Norge

Ettersom et av Jusshjelpas overordnede formål er å bedre rettstilstanden for ressursvake klientgrupper, er det naturlig at vi benytter den kunnskapen vi tilegner oss gjennom saksbehandlingen til å øve påvirkning av rettstilstanden på et mer generelt plan. Forebyggende rettshjelsarbeid og rettsinformasjon, høringsuttalelser, studentavhandlinger, samt utredningsarbeid og rettspolitiske prosjekter gjør at Jusshjelpa på forskjellig vis kan hjelpe langt flere enn det som er mulig kun gjennom individuell saksbehandling. Slikt arbeid har derfor tradisjonelt vært ansett like viktig som den ordinære saksbehandlingen ved kontoret, selv om dette arbeidet, målt i nedlagte arbeidstimer, alltid har vært av betydelig mindre omfang enn den individuelle saksbehandlingen.

Det meste av våre bevilgninger er øremerket saksbehandling. Prosjektbasert arbeid er derfor i stor grad avhengig av særlige bevilgninger. Hvorvidt vi klarer å skaffe nødvendig finansiering er svært varierende fra prosjekt til prosjekt. En konsekvens av dette er at det prosjektbaserte arbeidet ved kontoret ofte er av mindre omfang enn det som er ønskelig.

2.5.1.1 Organiseringen av prosjektarbeid ved Jusshjelpa

Det konkrete prosjektarbeidet utføres normalt av nedtrappere, enten som enkeltstående nedtrapperprosjekter eller ved at flere nedtrappere går sammen i ad hoc-grupper. I perioder deltar også saksbehandlerne i forskjellige prosjekter, enten ved at saksbehandlergruppen i sin helhet er involvert, eller som deltaker i en ad hoc-gruppe. Styret har det overordnede ansvaret for alt prosjektarbeid ved Jusshjelpa, noe som innebærer at både prosjektskisser og sluttrapporter skal godkjennes av styret.

Jusshjelpa har i 2011 gjennomført flere prosjekter, både som enkeltstående nedtrapperprosjekter og gjennom forskjellige ad hoc-grupper. Nedenfor vil det bli redegjort nærmere for de enkelte prosjektene.

2.5.2 Rettsinformasjon

Jusshjelpa utarbeider jevnlig brosjyrer, avisartikler og liknende informasjonsmateriell. Dette er hovedsakelig på rettsområder hvor vi mottar mange likeartede henvendelser. Rettsinformasjonen tjener flere formål. Det er for det første en ressursbesparende måte å yte rettshjelp på, noe som igjen frigjør tid til å hjelpe flere. Rettsinformasjon kan også virke forebyggende ved å gjøre klienten bedre i stand til å hjelpe seg selv. Brosjyrer, avisartikler m.m. er således sentrale virkemidler for prinsippet om å yte hjelp til selvhjelp. Når vi sender ut informasjonsmateriell, tilbyr vi alltid klienten å ta kontakt med oss dersom vedkommende har ytterligere spørsmål.

Jusshjelpa har opp gjennom årene utarbeidet en rekke brosjyrer. I tillegg har vi et samarbeid med de øvrige rettshjelpstiltakene der vi utveksler og oppdaterer brosjyrer. Alle våre brosjyrer er gratis, og tilsendes etter henvendelse. Aktuelle brosjyrer på våre saksområder ligger tilgjengelig på våre nettsider www.jusshjelpa.no.

Av konkrete rettsinformative prosjekter som har vært gjennomført ved Jusshjelpa i 2011 kan følgende nevnes:

2.5.2.1 Nye nettsider på www.jusshjelpa.no

Jusshjelpa i Nord-Norge lanserte i juni 2011 nye nettsider, utarbeidet av saksbehandler John Petter Karlsen. Nettsidene har en brukervennlig oppbygning, som gjør det lett for brukeren å finne frem til sentral rettsinformasjon. Som første rettshjelpstiltak har vi nå samlet aktuelle brosjyrer fra rettshjelpstiltakene, departementene og andre samarbeidende organisasjoner på ett sted. For å skildre hverdagslivet på Jusshjelpa er det nå en blogg, der små nyheter som ikke kategoriseres som rettsinformasjon kan deles. I forbindelse med utarbeidelsen av nettsidene, ble det også utviklet intranett for våre ansatte. Der ligger det nyttig informasjon til bruk i saksbehandlingen og verktøy for å lette administrasjonen av tiltaket.

Fra lanseringen og ut året hadde www.jusshjelpa.no et besøkstall på 17 501. De aller fleste som besøker nettsidene våre, har behov for rettsinformasjon. De brosjyrene vi har lagt ut, ble i 2011 lastet ned 33 202 ganger!

2.5.2.2 Felles nettsted for de norske rettshjelpstiltakene

Studentrettshjelpstiltakene i Norge lanserte i februar en felles nettportal. Portalen finnes på www.gratisrettshjelp.no. Den inneholder en beskrivelse av de forskjellige tiltakene, hva vi arbeider med, hvor vi finnes og når vi kan nås. I tillegg kan brukeren lett klikke seg videre til de forskjellige tiltakenes hjemmesider.

2.5.2.3 Sosialtjenesteloven – En lov det offentlige står fritt til å bryte?

Jusshjelpa i Nord-Norge har i 2011 fortsatt samarbeidet med gatemagasinet Virkelig. I år har vi publisert en artikkel i magasinets augustutgave. Den omhandler sosialtjenesteloven, og det faktum at rettigheter etter loven på viktige punkter er gjort avhengig av kommunenes økonomiske situasjon. Dette fører til at innbyggere i kommunen kanskje ikke får den hjelp de behøver, fordi kommunen har dårlig råd.

I tillegg til å publisere artikkelen i Virkelig, sendte vi artikkelen til sentrale politikere fra landsdelen, samt til flere av partigruppene i Tromsø kommune. Vi fikk også annen medieomtale om problemstillingen samme dag som den ble publisert i Virkelig.

2.5.2.4 Arverett

Jusshjelpa har utarbeidet og publisert en informativ artikkel om samboeres rett til arv. Vi anså det viktig å utarbeide informasjon om dette temaet da det nylig var en lovendring på området, samt at det er store misforståelser blant folk om hva denne retten inneholder. I tillegg til å bli publisert på våre nettsider, sto artikkelen på trykk i Nordlys.

2.5.2.5 Arvelovsutvalget

I 2011 nedsatte Stortinget et utvalg som skal evaluere arveloven, det såkalte Arvelovsutvalget. Jusshjelpa i Nord-Norge ønsket å påvirke arbeidet med endringer i loven tidlig i prosessen, og utarbeidet et notat som fremmet vårt syn på pliktreglene. Vi fikk

møte en av medlemmene i utvalget og overlevert vårt notat, samtidig som vi fikk diskutert problemstillinger rundt pliktdelsarv.

2.5.2.6 Bortfall av utvidet barnetrygd ved inngåelse av ekteskap med person bosatt i utlandet

Jusshjelpa ble i 2011 ved flere anledninger kontaktet av klienter som opplevde å bli fratatt retten til utvidet barnetrygd etter å ha inngått giftemål med en person bosatt i utlandet. Ektefellen i utlandet kan ikke bidra økonomisk, likevel reduseres stønaden til klientens barn i Norge. Jusshjelpa tok problemstillingen opp med departementet i tillegg til å forfølge enkeltsaker, da klienten i disse sakene reelt sett fortsatt er eneforsørger, og bør stilles likt som separerte forsørgere.

2.5.3 Forskning og utredning

2.5.3.1 Studentavhandlinger

Det er ønskelig at medarbeidere ved Jusshjelpa skriver studentavhandlinger innenfor kontorets fagområder i forlengelse av sine engasjementer her. Avhandlinger innenfor relevante fagområder godtas derfor som nedtrapperprosjekter hos oss. Betingelsen er at avhandlingen publiseres av Jusshjelpa i Nord-Norge.

I 2011 har en studentavhandling blitt godkjent som prosjekt ved Jusshjelpa. Oppgavens tema var "Sammenligning av konfliktrådet og forliksrådet som meklingsinstanser i sivile saker". Disse instansene er viktige fordi de tilrettelegger for en tidlig, billig og enkel måte å løse saker på. En del av formålet med problemstillingen var å belyse hva meklingsinstansene tilbyr og hvordan de utfyller hverandre som meklingsstilbud. Rådene har meklingsinstanser på et tidlig stadium til felles. Hvilken av instansene som er best egnet i den enkelte sak må vurderes ut fra sakens karakter og partenes behov i forhold til løsningen. Ordningene tilbyr samlet et bredt spekter av bistand innenfor konfliktløsning, på et tidspunkt før sakene havner i rettsapparatet.

2.5.3.2 Høringsuttalelse NOU 2010:11 Nemndsbehandling av forbrukertvister

Vi skrev i mai 2011 en høringsuttalelse knyttet til utredningen av ny organisering av behandling av forbrukertvister. Vi ba departementet vurdere en utenrettslig tvisteløsning av husleiesaker, og stilte i tillegg spørsmål om hensiktsmessigheten av å flytte saksforberedelsen av forbrukertvister fra Forbrukerrådet til FTU.

2.5.3.3 Høringsuttalelser: Endringer i straffegjennomføringsloven mv. samt endringer i lov om overføring av domfelte mv.

Jusshjelpa skrev i august 2010 to høringsuttalelser innenfor området fengselsrett. Våre uttalelser ble referert i Prop. 82 LS 2010-2011 s 21 og i Prop. 93 L 2010-2011 s 14.

2.5.4 Annet

2.5.4.1 Russlandsprosjektet

Jusshjelpa i Nord-Norge har i 2011 fortsatt arbeidet med prosjektet "Pilot Project on Legal Aid Clinics in the New Arctic". I månedsskiftet januar - februar 2011 kom seks representanter fra rettshjelpsclinikken i Arkhangelsk til Tromsø. Vi fortsatte arbeidet med å gjøre studentene kjent med hverandres arbeidsmetoder. I tillegg fokuserte vi på advokatetiske regler, forhandlinger og rettspolitikk. En formell avtale om samarbeid ble signert 15.9.2011, og et nytt besøk til Arkhangelsk ble planlagt og forberedt.

2.5.4.2 Klage til Sivilombudsmannen – saksbehandling og vedtak fra Institutt for Odontologi ved Universitetet i Tromsø

For første gang på mange år har Jusshjelpa brakt en sak inn for Sivilombudsmannen. Saken gjaldt søknad om særplass under obligatorisk praksis ved odontologistudiet. Klagen gjaldt både saksbehandlingen i forkant av vedtak og klage, samt at bestemmelser i

reglement ikke får anvendelse da det ikke er nok særplasser i Tromsø. Formålet med klagen var å om mulig avhjelpe problemene for senere søkere av særplass.

2.5.4.3 Diverse administrative grupper

Det er nedsatt tre faste administrative grupper bestående av tre medarbeidere i hver, og der hver faggruppe har representanter i begge grupper. En gruppe har ansvaret for å planlegge tiltakets oppsøkende virksomhet mens en gruppe har ansvaret for å planlegge opplæringen av nye medarbeidere, herunder særskilt det å hyre inn eksterne forelesere innenfor våre fagområder. Den siste gruppen har ansvar for rekruttering og ansettelse av nye medarbeidere.

Våren 2011 ble det nedsatt en gruppe som arbeidet med omstruktureringen av Jusshjelpa, omstrukturingsgruppa. Her satt det fem medarbeidere, som fordelte seg mellom de tre saksbehandlingsgruppene. Daglig leder var med ved behov. Omstrukturingsgruppa la ved generalforsamlingen i april frem et forslag til ny gruppefordeling, et forslag som ble vedtatt. Den nye gruppefordelingen ble innført sommeren 2011, se punkt 1.3.2.5 for oversikt over gruppeinndelingen før og etter omorganiseringen.

2.5.4.4 Årsrapportene fra Jusshjelpa i Nord-Norge

Jusshjelpa har siden oppstarten utgitt årsrapporter som redegjør for virksomheten ved tiltaket. Rapportene gir detaljerte oversikter over antall henvendelser og fordeling på saksområder for det aktuelle året. Lest i sammenheng gir årsrapportene også uttrykk for utviklingen over tid innenfor de rettsområdene vi arbeider med, og er således også en indikasjon på utviklingen i det samlede rettshjelpsbehovet og -tilbudet i landsdelen. Årsrapportene oppbevares ved Jusshjelpa og kan tilsendes på forespørsel.

2.6 OPPLÆRING VED JUSSHJELPA I NORD-NORGE I 2011

2.6.1 Innledning

Saksbehandlerne ved Jusshjelpa er alle viderekomne jusstudenter, og holder derfor et høyt juridisk faglig nivå. Praktisk arbeid med juridiske og sosiale problemer krever imidlertid ofte kunnskaper utover det saksbehandlerne tilegner seg gjennom studiene alene. Videre arbeider Jusshjelpa til dels innenfor saksfelt som det i liten eller ingen grad undervises i ved Det juridiske fakultet, slik som Lov om fri rettshjelp, utlendingsrett, gjeldsrådgivning m.v. Aktivt rettshjelpsarbeid forutsetter dessuten gode saksbehandlingsrutiner, samt at saksbehandlerne evner å behandle klienter på en skikkelig måte og evner å sette seg inn i deres problemsituasjon. Jusshjelpa legger derfor stor vekt på at medarbeiderne i forbindelse med tiltredelse og gjennom ansettelsesforholdet skal gis grundig opplæring med hovedvekt på praktisk juridisk saksbehandling. Denne opplæringen innebærer at Jusshjelpa i realiteten også er en utdanningsinstitusjon som bidrar med et viktig og verdifullt supplement til de ordinære delene av studiet. Det juridiske fakultet i Tromsø har sett verdien av dette, og gjennom ansettelse ved Jusshjelpa har studentene også anledning til å avlegge eksamen i spesialfaget rettshjelp. I tillegg til å gi studentene en unik mulighet til å tilegne seg praktisk juridisk erfaring, vil ansettelse ved Jusshjelpa derfor også inngå som del av studieplanen ved fakultetet. Opplærings- og utdanningsaspektet ved Jusshjelpa vektlegges nå mer enn noen gang ved at spesialfaget er videreutviklet og ytterligere integrert i arbeidet på Jusshjelpa. Det redegjøres nærmere for spesialfaget i punkt 2.6.3 nedenfor.

2.6.2 Internopplæring ved tiltredelse og gjennom ansettelsesperioden

Internopplæringen ved Jusshjelpa utføres delvis av gamle medarbeidere, og delvis av eksterne lærekrefter.

2.6.2.1 Grunnopplæring

Grunnopplæringen ved tiltredelse er obligatorisk for samtlige medarbeidere, og er en nødvendig forutsetning for å kunne jobbe ved Jusshjelpa. Denne grunnopplæringen gis umiddelbart etter tiltredelse, og omhandler i hovedsak følgende temaer:

- Jusshjelpas sosiale profil og ideologiske bakgrunn
- Gjennomgang av Jusshjelpas organisasjon
- Grunnprinsipper for saksbehandling, herunder klientsamtalen, faktumanalyse, taushetsplikt, dobbeltrepresentasjon, osv.
- Generelle kontor- og dokumentrutiner
- Arbeidsmetoder i faggruppene
- Bruk av PC som arbeidsverktøy; herunder opplæring i klientprogrammet Advisor.
- Alternativ konfliktløsning
- Innføring i rettspolitisk tenkning

I tillegg til dette gis det en oversikt over de vanligste problemstillingene faggruppa møter innenfor sine saksområder hvor de eldre medarbeiderne deler sine erfaringer med de nye medarbeiderne. For øvrig skjer mye av kompetanseoverføringen mellom gamle og nye medarbeidere gjennom den konkrete saksbehandlingen i hver enkelt faggruppe.

2.6.2.2 Eksterne forelesere

Det innhentes også ekstern kompetanse til opplæring innenfor visse rettsområder. I 2011 hadde vi blant annet hatt ekstern opplæring i husleierett, sosial- og trygderett, skifterett, fri rettshjelp, barnerett og arbeidsrett. Som eksterne forelesere brukes jurister som i det daglige arbeider som dommere, advokater, forvaltningsjurister eller vitenskapelige ansatte ved universitetet. Vi er privilegert i den forstand at de eksterne foreleserne stiller opp gratis.

2.6.3 Spesialfag rettshjelp i regi av fakultetet

Det juridiske fakultet i Tromsø vedtok høsten 2004 å godkjenne arbeidet ved Jusshjelpa som spesialfag rettshjelp. Ordningen gjør det mulig å arbeide på Jusshjelpa uten at dette går på bekostning av studieprogresjonen. Man kan velge mellom to varianter av spesialfaget på henholdsvis 15 og 30 studiepoeng. Sistnevnte variant er betinget av at man har fullført de tre første årene av jusstudiet, jobber minimum 25 timer pr uke ved Jusshjelpa de to første semestrene, samt leverer en mappe med arbeidsdokumenter fra sin tid som jusshjelper. Jusshjelpa har en målsetning på sikt om å rekruttere flest mulig studenter til 30 studiepoengsvarianten, noe som vil øke kompetansen ved kontoret betraktelig. Disse studentene vil da arbeide i minimum 66,6 % stillinger, men kun motta 40 % lønn, slik som de andre saksbehandlerne mottar i dag. Økningen i stillingssats kompenseres i stedet med dobbel uttelling i studiepoeng.

Spesialfagsgodkjenningen er generelt betinget av at man deltar på obligatorisk undervisning i regi av fakultetet. Undervisningen varierer noe etter hvilken variant av faget man tar, men omfatter i hovedsak temaene rettspolitikk, etikk, praktisk prosess og alternativ konfliktløsning. Disse seminarene går mer i dybden enn de obligatoriske modulene i grunnopplæringen og er knyttet til pensumslitteraturen for spesialfaget. Videre må man avlegge en hjemmeeksamen med tilhørende muntlig prøve, hvor karakterskalaen A – F blir brukt. Studenter kan imidlertid fortsatt velge å arbeide ved Jusshjelpa uten å samtidig måtte ta spesialfag rettshjelp. Man vil da bli ansatt på de tradisjonelle vilkårene, dog med det forbeholdet at man ved ansettelse vil ha prioritet bak de studentene som ønsker å ta spesialfag rettshjelp.

Jusshjelpa hadde en student i full stilling i 2011, som tok spesialfaget rettshjelp 30 studiepoeng etter gammel ordning. I tillegg har det blitt arrangert eksamen i spesialfag rettshjelp 15 studiepoeng for 7 av de ansatte/tidligere ansatte.

2.6.4 Øvrige kurs og seminarer

2.6.4.1 Internseminar

Våren og høsten 2011 avholdt vi internseminar i forbindelse med oppstart av de nyansatte. Alle medarbeiderne dro samlet til Skibotn Feltstasjon, for to dager med faglig og sosialt program. Tiden ble brukt godt, semesteret ble planlagt, rettspolitikk og medieutspill ble diskutert, og medarbeiderne fikk løse oppgaver i team.

2.6.4.2 Fellesseminar

Fellesseminaret er et faglig arrangement, hvor samtlige av studentrettshjelpstiltakene i Norge deltar. Disse er Jusshjelpa i Nord-Norge, Jushjelpa i Midt-Norge, Jussformidlingen i Bergen samt JussBuss og Jurk i Oslo. Formålet med seminaret er undervisning i et eller flere utvalgte tema, erfaringsutveksling og å knytte kontakter mellom tiltakene. Seminaret er den viktigste arenaen for å utveksle ideer, erfaringer og synspunkter mellom tiltakene på saksbehandlernivå. Videre bidrar seminaret til en bevisstgjøring av det arbeidet vi daglig utfører. Seminaret har også en sosial side, med gallamiddag, festligheter og underholdning, og er på den måten også en påskjønnelse for de studentene som velger å bruke tid og ressurser på det viktige arbeidet med rettshjelp som nedlegges på studentrettshjelpstiltakene. Seminaret for 2011 ble avholdt på Geilo i begynnelsen av oktober, og hadde forhandlinger som gjennomgående tema.

2.6.4.3 KROM-seminar og Rettspolitisk Forenings Høstseminar

Jusshjelpa i Nord-Norge sendte to representanter til KROM-seminaret i januar, samt to representanter til Rettspolitisk Forenings Høstseminar. Dette er viktig for tiltaket, som kan holde seg oppdatert på aktuelle problemstillinger, samt knytte viktige kontakter med andre tilbydere av rettshjelp.

2.6.4.4 Evalueringer

Jusshjelpa gjennomfører på slutten av hvert semester evalueringsmøter der formålet er å løfte blikket fra det daglige arbeidet og vurdere de store linjene i vår virksomhet. Her analyseres og tas det stilling til alle ledd i virksomheten. Evalueringene organiseres normalt som seminarer, og deltagelse er obligatorisk for samtlige medarbeidere. Evalueringene utgjør etter vår oppfatning et viktig aspekt ved det å jobbe i en organisasjon som Jusshjelpa, ettersom hver enkelt medarbeider må ta standpunkt til hvordan virksomheten bør drives.

2.7 ØKONOMI OG DRIFT

2.7.1 Innledning

Virksomheten ved Jusshjelpa i Nord-Norge finansieres hovedsakelig gjennom tilføringer fra Justisdepartementet. Foruten statlige midler mottar Jusshjelpa i det vesentlige støtte fra Universitet i Tromsø ved Det Juridiske Fakultet, samt studentsamskipnadene, fylkeskommuner og kommunene i landsdelen.

Den dominerende utgiftsposten er lønn til Jusshjelpas ansatte. Medarbeiderne lønnes med kr 107,90 pr time. Daglig leder lønnes for full stilling i stillingskode 1007, og kontormedarbeideren lønnes for full stilling i stillingskode 1070.

Presset til å følge opp den store sakspågangen har medført at studentene arbeider en vesentlig andel ulønnet, noe som på grunn av stramme driftsbudsjetter også er helt avgjørende for Jusshjelpas drift. På sikt er Jusshjelpa i Nord-Norge avhengige av et noe høyere lønnsnivå med tanke på fremtidig rekruttering. Hvis våre saksbehandlere bare skulle leve av lønnen fra Jusshjelpa ville de komme under det eksistensminimum som både sosialkontorene, Statens lånekasse for utdanning og SIFO oppstiller. De er derfor avhengige av studielån ved siden av inntekten fra Jusshjelpa. På grunn av medarbeidernes offervilje brukes dyre studielån indirekte til å finansiere det offentlige rettshjelpstilbudet. Dette er etter vår oppfatning ingen holdbar situasjon på sikt.

2.7.2 Driftsrute

Jusshjelpa hadde i 2011 en driftsrute på 46 uker. På sikt har Jusshjelpa en målsetning om tilnærmet sammenhengende drift hele året, dvs. rundt 50 driftsuker pr år. Begrensningene i driftsruten skyldes først og fremst manglende finansiering til helårs drift. Helårs drift er en viktig målsetning fordi lengre perioder med driftsstans skaper praktiske problemer med hensyn til saksprogresjon for de av klientene våre som har saker løpende ved Jusshjelpa over lengre tid. Disse sakene følges i praksis opp ved at medarbeiderne arbeider gratis i de periodene kontoret ikke kan utbetale lønn. Jusshjelpa kan imidlertid ikke pålegge noen av medarbeiderne å gjøre dette. Forsvarlig saksbehandling er derfor i denne sammenhengen langt på vei prisgitt medarbeidernes gode vilje og idealisme. Dette er imidlertid en svært "flytende" faktor som gir dårlig forutsigbarhet for å kunne oppebære kontinuerlig drift.

2.7.3 Økonomi

Helt siden oppstarten i 1988 har finansieringen av driften vært en kontinuerlig utfordring for Jusshjelpa. Et stort problem er at det er varierende hvor mye vi mottar i bevilgninger fra våre ulike støttespillere fra år til år, noe gjør det vanskelig å forutberegne og planlegge driften. Samtidig er vi opptatte av å omsette støtten vi mottar til mest mulig rettshjelp pr krone. Virksomheten drives derfor helt marginalt, noe som også innebærer at vi er sårbare for kutt i de faste bevilgningene. Erfaring viser da også at reduksjoner i den økonomiske støtten til Jusshjelpa fra det ene året til det andre setter oss i en vanskelig økonomisk situasjon. Ved Jusshjelpa arbeides det derfor kontinuerlig med søknader om driftsmidler, noe som har vist seg tvingende nødvendig for å sikre en viss kontinuitet i driften. I det følgende vil det bli redegjort nærmere for regnskap, driftsresultat, inntekter og utgifter for 2011.

2.7.3.1 Regnskap for 2011

	Regnskap	Revidert budsjett	Budsjett
	2011	2011	2011
Inntekter			
Justisdepartementet	2231401,00	2231401,00	2166526,00
Jur Fak	295000,00	295000,00	250000,00
Fylker	70000,00	60000,00	50000,00
Kommuner	181000,00	180000,00	170000,00
Samskipnader	156000,00	150000,00	150000,00
Andre	10000,00	10000,00	10000,00
Eksterne prosjektmidler	20000,00	105000,00	105000,00
Sum	2963401,00	3031401,00	2901526,00
Forbruk lønn:			
Lønn	2397172,22	2380273,93	2321209,93
Forbruk drift:			
Data- og kontorutstyr	199,00	5000,00	20000,00
Telefoniutstyr	0,00	5000,00	
Inventar	837,40	2000,00	
Rekvisita	14046,06	23000,00	25000,00
Forbruksrekvisita	16160,20	10000,00	
Forsikring	9503,00	10000,00	23000,00
Trykking	11110,00	12000,00	
Kunngjøringer	12648,75	15000,00	30000,00
Markedstiltak	5364,00	3000,00	
Aviser	6543,00	7000,00	6000,00
Bøker	9900,50	10000,00	6000,00
Møter, kurs seminarer	71901,86	76000,00	80000,00
Andre driftskostnader	8512,50	33000,00	12000,00
Kursavgifter	8750,00	10000,00	
Reise	35202,93	49000,00	20000,00
Servering	11964,88	12000,00	10000,00
Diverse	95990,00	83000,00	83000,00
Oppsøkende kunngjøring	38737,11	35000,00	25000,00
Oppsøkende reise	96148,76	105000,00	95000,00
Velferdsmilder	3043,89	5000,00	40000,00
Velferd - kurs, møter	13900,00	15000,00	
Velferd -gaver	604,00	5000,00	
Velferd - servering	14449,93	15000,00	
Prosjektmidler	45330,90	105000,00	105000,00
Sum	530848,67	650000,00	580000,00
Balanse			
Inntekter	2963401,00	3031401,00	2901526,00
Forbruk lønn	2397172,22	2380273,93	2321209,93
Forbruk drift	530848,67	650000,00	580000,00
Resultat	35380,11	1127,07	316,07

Totalresultat			
Overført foregående år	139405,43	139405,43	139405,43
Sum	174785,93	140532,50	139721,50
Beholdning klientkonto pr. 31.12.11	14385,00		

2.7.3.2 Kommentar til driftsresultatet for 2011

Jusshjelpa tok med seg et driftoverskudd fra de foregående tre år på kr 139 405,43 inn i 2011.

Regnskapet for 2011 viser isolert sett et overskudd på kr 35 380,11. Overskuddet skyldes hovedsakelig noe høyere inntekter enn budsjettet, samt at flere større utgiftsposter, herunder styrehonorar, ikke ble fakturert før i januar 2012.

Lønnskostnadene er noe høyere enn forventet, noe som hovedsakelig skyldes behovet for ekstra oppfølging og opplæring i forbindelse med omstruktureringen av faggruppene. En nedtrapper fikk forlengelse av sitt engasjement for å bidra til å sikre kompetanseoverføringen fra en gruppe til en annen, hans lønn ansees å utgjøre hoveddelen av overforbruket på lønn.

Driftskostnadene er totalt forholdsvis lave, primært på grunn av et nøkternt forbruk. Det forsiktede forbruket skyldes usikkerhet med tanke på refusjon av foreldrepenger for fast ansatt daglig leder i svangerskapspermisjon. Foreldrepengene ble refundert og bokført siste dag i 2011 og førte dermed til at Jusshjelpa unngikk å gå med underskudd.

Overforbruk på enkelte poster og underforbruk på andre kan forklares med omlegging til nytt kontosystem, og uerfarenhet rundt dette.

Reiser og annonsering av reisene er til sammen en stor utgiftspost. Etter tidligere års budsjettsprekker ser det ut til at videreføring av fjorårets budsjettendringer har stabilisert forbruket.

På posten prosjektmidler, avviker regnskap fra budsjett da prosjektmidlene utbetales etterskuddsvis på anmodning til Barentssekretariatet. Forbruket for 2011 utbetales i 2012 da vi har hatt utgifter til prosjektet "Pilot Project on Legal Aid Clinics in the New Arctic" også i 2012.

2.7.3.3 Inntekter

Jusshjelpa mottok kr 2 231 401,- i bevilgninger fra Justis- og politidepartementet for driftsåret 2011. Dette dekker mye av lønnsutgiftene til daglig leder, kontormedarbeider og saksbehandlere. Bevilgningene fra Justis- og politidepartementet utgjør det største enkelttilskuddet til driften av Jusshjelpa, og er helt avgjørende for Jusshjelpa i Nord-Norges eksistens.

Videre mottok Jusshjelpa i Nord-Norge kr 295 000,- i ren driftsstøtte fra Universitetet i Tromsø ved Det Juridiske Fakultet, som da utgjør den andre største enkeltbidragsyteren vår. Driftstøtten for 2011 har dermed økt med kr 45 000,- fra 2010. Fakultetet bidrar også med representanter med faglig oppfølging og ansvar for tiltaket, samt at fakultetet også har ansvaret for IT-driften. Videre bidrar Universitetet i Tromsø med kontorfasiliteter som lokaler, telefoni, postgang, diverse kontorutstyr og kontorrekvisita. Støtten fra Universitetet i Tromsø og Det Juridiske Fakultet er av meget stor betydning for Jusshjelpas drift.

Hver år blir det sendt ut søknader om driftsstøtte til fylkeskommunene og mange kommuner i Finnmark, Troms og Nordland. Jusshjelpa mottok samlet kr 251 000,- i støtte fra fylkene, kommunene og Longyearbyen lokalstyre. Dette er en liten nedgang fra 2010. Støtten omsettes direkte i oppsøkende virksomhet og går med til å dekke mesteparten av reise og annonseringsutgifter i forbindelse med saksinntaksturer rundt om i landsdelen. Vår største kommunale bidragsyter er Tromsø kommune som de seneste årene har opprettholdt driftstøtten på kr 100 000. Dette er en naturlig følge av at Jusshjelpa har kontorer i Tromsø og har en sterk tilstedeværelse i kommunen.

I år som i fjor har Jusshjelpa sett seg nødt til å kontrollere kostnadene knyttet til oppsøkende virksomhet ved å la disse gjenspeile nivået på lokal driftsstøtte. I 2011 har vi prioritert å gjennomføre eksterne saksinntak hos våre bidragsytere. Dette vil vi videreføre i 2012.

Bevilgningen fra Studentsamskipnaden i Tromsø ved Studentparlamentet utgjorde i 2011 kr 150 000,-. Dette muliggjør en økt tilstedeværelse og større markedsføring over studentene på universitetet, også utenom de ordinære saksinntakskanalene. Støtten har også bidratt til at vi kan markedsføre ledige stillinger og rekruttere nye ansatte. At vi er synlige for studentene er svært viktig, ettersom dette tradisjonelt har vært en av våre viktigste målgrupper. Av andre studentsamskipnader er det i 2011 som i 2010 kun Høyskolen i Narvik som har bidratt med støtte. De ble derfor besøkt to ganger i 2011.

2.7.3.4 Utgifter

Under forbruk drift, inngår alle alminnelige utgifter til drift, for eksempel kjøp av kontorrekvisita, forbruksutstyr, tidsskrifter og litteratur, samt utgifter til markedsføring, kurs og administrative reiser. Driftsbudsjettet omfatter også kostnader knyttet opp til oppøkende virksomhet, undervisning, velferdstiltak og prosjektmidler.

Jusshjelpa hadde i 2011 et driftsforbruk på kr 530 848,67. Totalt sett er det et noe lavere forbruk enn budsjettet. Usikkerhet rundt lønnsutbetalinger har ført til en svært nøktern drift for å være sikker på at støtten i størst mulig grad omsettes i retthjelpsvirksomhet. Det har heller ikke i løpet av 2011 oppstått situasjoner eller akutte behov som har gjort at Jusshjelpa har sett seg nødt til å gjøre noen større investeringer.

Under forbruk lønn inngår lønnsutgifter, arbeidsgiveravgift og feriepenger for medarbeidere, kontormedarbeider og daglig leder. Utgiftene til lønn ble noe høyere enn antatt, noe som skyldes kostnader til vikar for kontormedarbeider, som først ble ansatt i april, samt utgifter til prosjektstilling i forbindelse med omorganisering av fagområdene og ansettelsen av vikar for daglig leder. Dette har totalt sett gjort det vanskelig å forutsi lønnsutgiftene. For øvrig vises det til kommentarer under punkt 2.7.3.2.

2.7.4 Arbeidstimer ved Jusshjelpa i Nord-Norge 2011

2.7.4.1 Oversikt over lønnet og ulønnet arbeid ved Jusshjelpa 2011

Måned	Antall timer totalt	Timer lønnet	Gratis timer	Gratis %
Januar	2126	937,5	1188,5	55,9 %
Februar	1794	1014	780	43,5 %
Mars	1819	1020	799	43,9 %
April	1366	960	406	29,7 %
Mai	426,1	915	-361,4	
Juni	744	787,5	-43,5	
Juli	591	592	-1	
August	1725	705	1020	59,1 %
September	1861	1110	751	40,4 %
Oktober	2126	1140	986	46,4 %
November	2214	1133	1081	48,9 %
Desember	541	810	-269	
Sum	17333.1	11124	5616.6	32,4 %

2.7.4.2 Kommentarer til timeantallet for 2011

Tabellen viser kun timetall for medarbeidere i saksbehandler- og nedtrapperstillinger. Med unntak av at administrasjonen (daglig leder og kontormedarbeider) ikke får utbetalt overtidstillegg, nedlegges det ikke noen idealistisk innsats av administrasjonen.

De måneder der antall betalte timer oversteg faktiske arbeidstimer, er det ikke regnet ut noen prosentandel da det følgelig ikke var nedlagt noen idealistisk innsats. Imidlertid er den totale prosentandel idealistisk innsats selvfølgelig reell da samtlige måneders betalte timer og faktiske arbeidstimer danner grunnlaget for utregningen.

Tallene viser at ca. 32,4 % av det totale antallet arbeidstimer som medarbeiderne nedla ved Jusshjelpa i 2011 var gratisarbeid. Det ulønnede arbeidet som medarbeiderne utfører er av avgjørende betydning for Jusshjelpas drift med hensyn til å opprettholde forsvarlige driftsperioder. Uten dette idealistiske innslaget hadde kontoret vært nødt til å stenge driften i lengre perioder, noe som klart ville gått utover kontinuiteten i arbeidet med aktive saker.

Andelen gratisarbeid er betydelig høyere ved normal drift enn ved sommerdrift. Dette fordi det ved sommerdrift kun er et fåtall av medarbeiderne som arbeider ved kontoret, og da i 100 % stilling med full lønn. At den idealistiske andelen slår ut i minus i enkelte perioder henger sammen med fleksitidsordningen som gir medarbeiderne mulighet til å avspasere opparbeidet plusstid. De fleste velger å avspasere i forbindelse med eksamensavvikling på våren eller i kombinasjon med vanlig ferieavvikling sommer og jul.

Jusshjelpa har en målsetning om å ligge på 28 % idealistisk innsats pr år. Etter en ekstrem høst i 2010, ble det i 2011 satt inn tiltak for å begrense arbeidsmengden til saksbehandlerne. Nedgangen i antall gratis timer fra i fjor viser at vi har lyktes med tiltakene våre.

2.7.4.3 Historisk oversikt over andelen gratis arbeid siden 1997

Jusshjelpa har siden 1997 utarbeidet oversikt over hvor mange timer arbeid som utføres av medarbeidere i saksbehandler- og nedtrapperstillinger ved tiltaket:

År	Gratis andel	Timer totalt	Timer betalt	Timer gratis
1997	35,7 %	11 562	7 433	4 129
1998	36,0 %	11 067	7 080	3 987
1999	28,7 %	10 290	7 335	2 955
2000	31,0 %	10 658	7 358	3 300
2001	40,6 %	16 968	10 086	6 882
2002	34,8 %	19 035	12 414	6 621
2003	37,7 %	16 868	10 507	6 361
2004	25,6 %	11 920	8 868	3 052
2005	22,5 %	13 599	10 537	3 062
2006	15,3 %	11 698	9 911	1 787
2007	20,6 %	13 311	10 572	2 739
2008	30,3 %	14 075	9 816	4 259
2009	31,3 %	14 631	10 053	4 578
2010	37,9 %	17790	11049	6742
2011	32,4 %	17333,1	11124	5616,6
Gjennomsnitt	28,65 %	14053,6	9609,53	4000

Arbeidstimer som er nedlagt av daglig leder og kontormedarbeider er holdt utenfor, da administrasjonen ikke er basert på idealistisk innsats.

Utviklingen i antall arbeidstimer de siste årene korresponderer stort sett med saksantall og driftsperioder for de enkelte årene. Etter omleggingen av studiemodellen ved Det juridiske fakultet i Tromsø (fra cand. jur. til master), opplevde Jusshjelpa en nedgang i idealistisk innsats. Studentene opplever nå et større progresjonspress med hensyn til studiene enn tidligere, og det er ikke lengre like kurant å utsette eksamener for å prioritere engasjement ved Jusshjelpa. Denne utviklingen har imidlertid snudd de siste årene.

Det er viktig å holde timeantallet på et visst nivå for å unngå uheldige langtidseffekter; primært knyttet til saksantallet, og Jusshjelpa har et kontinuerlig fokus på å holde arbeidsmengden på et håndterlig nivå for medarbeiderne våre.

I 2011 hadde vi en saksbehandler i 100 % stilling. Fra 2012 faller ordningen med 100 % stillinger bort, da spesialfaget Rettshjelp er lagt om. Vilårene for 30 studiepoeng legges om, slik at det nå kreves at studentene arbeider 66,6 % stilling, samt leverer inn en mappe med arbeidsdokumenter innsamlet gjennom ansettelsesperioden. Vi håper denne omleggingen innebærer at flere tar 30 studiepoeng, og benytter seg av muligheten til å ta kun dette faget under ansettelsesperioden.

3. MEDARBEIDERE VED JUSSHJELPA 2011

Faglig ansvarlig:

Førsteamanuensis Irene Vanja Dahl
Stipendiat Erik Eldjarn

Daglig leder:

Vivian Mikalsen vår 2011
Simon Kiil høst 2011

Kontormedarbeider:

Linda Manin

Medarbeidere:

Martin Ness Richardsen	våren 2011
Marthe Solbakken Nordheim	våren 2011
Martin Grønnslett	våren 2011
Øyvind Arntzen	våren 2011
Lisa Maria Andersen	våren 2011
Simon Kiil	våren 2011
Johan Angell	våren 2011
Camilla Håkonsen	våren 2011

Lorena Erveland	vår og høst 2011
Veronica Sjaaeng	vår og høst 2011
Benedikte Johansen	vår og høst 2011
Martin Hallheim Letnes	vår og høst 2011
Eirin Wilhelmsen	vår og høst 2011
Suzanne Ailin Rusten	vår og høst 2011
Elise Andreassen	vår og høst 2011
Nicolay Bergli Alexandersen	vår og høst 2011
Signe Govasmark	vår og høst 2011
John-Petter Karlsen	vår og høst 2011
Cecilie Utstumo	vår og høst 2011
Anders Johnsen	vår og høst 2011
Line Charlotte Hansen	vår og høst 2011

Elise Mjølhus Kleiven	høsten 2011
Linnea Emilie Svellingen	høsten 2011
Maiken Foss Mikalsen	høsten 2011
Snorre Nordmo	høsten 2011
Lene Emilie Øye	høsten 2011
Børge Helstrøm	høsten 2011
Bjørn Løtveit	høsten 2011
Marte Vik	høsten 2011
Ole Martin Loe	høsten 2011

BÅRD GAARDER – TIL MINNE.

I vår mistet Jusshjelpa i Nord-Norge en høyt aktet og verdsatt bidragsyter. Bård Gaarder gikk plutselig bort 76 år gammel.

Bård Gaarder hadde en lang yrkeskarriere bak seg som jurist, advokat og anerkjent dommer. Da han gikk av som pensjonist, ville han fortsette med juridisk arbeid. Han kontaktet Jusshjelpa, som med glede ønsket å arbeide sammen med Bård. Jusshjelpa i Nord-Norge var lenge så heldig å nyte godt av Bårds kunnskap, kløkt, erfaring og vidd. Vi snakket flere ganger de siste årene om hvor mange år han hadde vært hos oss. Det viser seg at det var så lenge som 8 år at Bård kom på så å si hvert gruppemøte på gruppe 3, samt to ganger i uken på sommergruppens møter. Da det er to kull jusshjelpere per år, sier det seg selv at Bård har vært med på å prege rettsanvendelsen til mange nåværende og kommende jurister i Tromsø.

Bård har vært dypt savnet blant de medarbeiderne som kjente han. Han kunne sitte på gruppemøtet og bare lytte, før han med sin kjente frase «Et øyeblikk» stoppet all diskusjon, og gjerne kom med noen spørsmål som kunne dreie diskusjonen i en helt annen retning. Og som oftest i riktig retning. Det er få mennesker som har hatt en slik god kunnskap om lokalgeografien i Nord-Norge som Bård. Han hadde kontroll på hvilken kommune flertallet av småstedene i landsdelen hørte til. Og mang en ung student har sett ironien i at Bård mente de hadde et gammelmodig og tungvint språk i brevene sine.

Mest av alt husker vi Bård for hans dype engasjement for de svakere stilte i samfunnet, samt for den gode humoren som var gjennomgående både i faglige og ikke-faglige samtaler. Han var godt likt av alle på Jusshjelpa, og vi håper hans engasjement og faglige nøyaktighet vil leve videre i mange unge jurister.

På vegne av alle kolleger på Jusshjelpa.

Tromsø, Mars 2012

*Vivian Mikalsen
Daglig leder*